

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaininis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų	

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Semi-Weekly

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.

Telephone Virginia 9-1827

PRICE 10c A COPY

No. 18

Richmond Hill 19, N. Y., Antradi., kovo (March) 3, 1959

METAI 48-ji

KRISLAI

Pamirškime!
Penkiasdešimt metų pažintis.
Mokykla ir vaikai.
Už 35 valandas!
Ikvėpimas meilės darbui.
Nesnaudžia!

Rašo A. Bimba

Nepamirškite "Laisvės" šėrininkų suvažiavimo nutarimo. Su balandžio pradžią prasidės trijų mėnesių finansinis vajus laikraščio spaustuvės perlaustymui į naujas patalpas. Tegū kovo mėnesis būna vajui pasirušimo mėnesis!

Man atrodo, kad dar laimingi būsimė, jeigu su penkiais tūkstančiais dolerių persikraustysime. Gali ir gerokai daugiau kaštuoti. Todėl šis vajus bus labai svarbus.

Amerikos darbininkų judėjimas teisingai gali didžiulis dviejis pavardėmis—William Z. Fosterio ir Elizabeth Gurley Flynn.

Draugė Flynn prisimena, kad šiemet sukako lygiai penkiasdešimt metų nuo to laiko, kai jina pirmą kartą susitiko ir susipažino su Fosteriu. Ir nuo to laiko tarpe juodviečių užsimezgė bendradarbiavimas. Tai gana retas atsitikimas.

Su laiku, abudu juos gyvenimo ir kovų patyrimai atvedė į Komunistų partijos gretas. Dar ir dabar, jau, taip sakt, gyvenimo saulėlydyje, Flynn ir Foster vardai tebeteriami visame Amerikos darbininkų judėjime su didžiuo pagarba, su giliausia meile.

Mūsų vaikų išdykavimas daugeliui tėvų nebeduoda ramybės nei diena, nei naktį. Tai be galo svarbi ir opi problema.

Iš šitos nesveikos padėties pradeda plaukti dar nesveikesni reikalavimai. Net ir šiaip normalūs ir rimti žmonės jau atvirai reikalauja leisti mokytojams mokyklose vaikus bausti rykštiniais kumščiomis!

Jėga prieš jėgą, barbarizmas prieš išdykavimą! Tai ot prie ko das gyvenome palaimintos buržuazinės civilizacijos sirdyje!

Vaikus ne mokysime, bet mušime!

Tai buvo lygiai prieš 75 metus. Amerikos Darbo federacija iškėlė 8 valandų darbo dienos obalsį. Tai buvo revoliucinis obalsis. Juo suizavėjo visa darbininkija.

Siomis dienomis toji pati Darbo Federacija, susivienijusi su CIO, nutarė kovoti už 7 valandų darbo dieną. Taip pat revoliucinis nutarimas. Taip pat jį karštai sveikina visi Amerikos darbininkai.

Labai gražiai mane nutiekė nuotraukos, tipusios "Mokslieivio" Nr. 7-8 (1958 m.). Jos parodo, kaip Kaulo mokslieiviai darbuojasi prie pastatymo ir įrengimo mokyklos. Ir manau sau: Štai kaip gražiai galima praktikoje susieti darbą su mokslu. Štai kaip galima ir reikia iš pat mažens skiepyti meilę darbui ir atsakomybei!

Nemanykite, kad McCarthy įpėdiniai snaudžia. Nebus tu baiki!

Siomis dienomis jie aukštai

JV karo laivas buvo sulaikęs TSRS laivą

Washingtonas. — Tarpautiniuose jūrų vandenyse, apie 120 mylių atstote nuo Newfoundlando salos, Jungtinių Valstijų karinis laivas sulaikė Tarybų Sąjungos laivą ir tyrinėjo.

Penki vyrai nuo JAV karo laivo naikintuvo "Roy O'Hale-336" buvo sulipę į sovietinį žvejų laivą "Novorusisk". Amerikos karinio laivyno komandieriai tą žygį teisina tuo, kad toje srityje buvo "sugadinti povandeniniai telegrafo laidai (kabeliai)".

Amerikos karinio laivyno grupė sugrįžusi nuo tarybinio laivo išleido pareiškimą, kad "Novorusiskas" neturi

kitų tikslų, kaip tik žvejoti". Jie sako, kad ant tarybinio laivo yra 54 žmonės, kurie nesipriešino ir parodė laivo dokumentus.

Kuomi tas viskas baigsis, tai sunku pasakyti. JAV vyriausybė sako, kad ji pasielgė pagal 1884 metų konferencijos nutarimus povandeninių kabelių reikale. Bet tuo pat laiku pripažįsta, kad Amerikos apžvalginiai lėktuvai jau pirmiau skraidė virš tarybinio laivo per kelias dienas.

Taikos sąlygose dar nebuvę tokio atsitikimo, kad kariniai laivai sulaikytų kitos valstybės laivus, o žvalginiai lėktuvai skrajotų virš kitų šalių laivų.

300 BALTŲJU PIKTAI PUOLĖ NEGRŲ ŠEIMĄ

Wilmington, Del. — Šio miesto apylinkėje, Collins Parke, kur gyvena vidutiniai pasiturinti žmonės, atsikraustė negrų Rayfieldų šeima. Tuo jau susirinko virš 300 baltųjų šovnistų. Jie mėtė "firecrackerius", pikta šaukė ir grąsino. Dabar policija ir valstijos milicija saugo negrų šeimą su keturiais policijos šunimis.

NAUJA GADYNĖ, TAI NAUJI IR GINKLAI

Londonas. — Anglija jau išbandė naują kruizerį "Tiger". Jis, kaip ir jo "broliai" "Blake" ir "Defense", yra ginkluotas kanuolėmis.

Bet anglų admirolai sako, kad tai jau paskutiniai laivai, kurie taip yra "senoviškai" apginkluoti. Visi kiti nauji kruizeriai bus ginkluoti raketų šaudymo įrengimais.

ANGLAI TURI DVI JŪROMS TAISYKLES

Londonas. — Anglija ir Danija pasirašė žvejybos reikalais sutartį. Danija, kuri yra maža šalis, sutiko, kad anglai gali žvejoti 6 mylios nuo jos krantų. Sutartyje dalyvavo 12 valstybių, jų tarpe ir Tarybų Sąjunga. Kitos valstybės susitarė, kad žvejyba galima tik už 12-kos mylių nuo šalies krantų.

Budapeštas. — Vengrijoje šiemet 80,000 valstiečių jau susijungė į kolektyvus.

ir pavojingai pakėlė galvą Advokatų susivienijime. Jie reikalauja, kad Kongresas istatymais suvaldytų Aukščiausiasį šalies teismą.

O teismas, jiems nusidėjo tuo, kad praėjusiais metais išdavė keletą gerų, žmoniškų nutarimų.

Ar reakcionieriams pavyks sukaneveikti tuos teismo nutarimus?

McCarthy mirė, bet jo piktoji dvasia tebeslankioja pakampėmis ir tevšia demokratinis vandenys.

"Rytų Vokietija, tai ne Islandija"

Berlynas. — Rytų Vokietijos spauda rašo, kad Tarybų Sąjunga ir kitos liaudiškos respublikos padarys su Vokietijų Demokratinė Respublika taiką pirm gegužės 27 dienos ir perduos vokiečiams Berlyno reikalus.

Vokiečių laikraščiai rašo, jog TSRS davė Vakarams pakankamai laiko per šesis mėnesius susitvarkyti ir pasitraukti iš vakarinės Berlyno dalies. "Jeigu jie to nepadarys, tai jų pačių kaltė... Lai Vakarai žino, kad Rytų Vokietija, tai ne Islandija", rašo "Neu Deutschland".

NUTARĖ ORGANIZUOTI PUERTORIKIECIUS

Miami Beach, Fla. — Tymsterių unija, kuri nėra AFL-CIO dalimi, nutarė plačiai veikti, organizuodama Puerto Rikoje darbininkus. Hoffa ir kiti vadaai sako, kad Puerto Rikoje ir Amerikoje organizavimas darbus bus skiriama milijonai dolerių.

FABRIKAS PLAUKS VIRŠ 9,000 MYLIŲ

Londonas. — Vasario 21 d. iš Southamptono prielaukos laivas išplaukė į anglų Borneo salą, vilkdamas fabriką ant specialios platformos. Fabrikas pastatytas pramušimui gilų aliejaus šaltinių. Jis taip įrengtas, jog gali būti pervežamas į naujas vietas. Fabrikas bus plukdomas aplinkui Afrika ir beveik visą Aziją, virš 9,200 mylių. Jame yra 56 darbininkai.

NEW ORLEANE VĖL PAAUGO NEDARBUS

New Orleans. — Pietinėse valstijose vėl padidėjo nedarbas. New Orleanso prielaukoje darbai sumažėjo 20 procentų. Visa eilė fabrikų atleido darbininkų. Vien šiame mieste yra 10,000 bedarbių.

Anglija stotasi 160 karo laivų

Londonas. — Anglijos karinio laivyno komandierius lordas Selkirk pareiškė, kad seni kariniai laivai bus paversti į metalą, nes jie jau "paseno".

Anglija su 1960 metų pabaiga jau turės 160 naujų karo laivų, kurie bus atitinkami dabartiniams laikams.

Rhodesijoje įvestas karo stovis

Salisbury. — Britanijos kolonijinė vyriausybė paskelbė Rhodesijoje karo stovį. Arestavo Afrikos Nacionalinio Komiteto Rhodesijos narius ir sudrūdo už spygliuotų tvorų. Visoje šalyje eina masiniai žmonių areštai ir šimtais kemsami į kalėjimus.

Prieš vietos gyventojus anglai vartoja armijos dalinius ir iš vietinių gyventojų suorganizuotus. Yra pranešimų, kad vietinių kareivių tarpe auga pasipiktinimas, ir kai kurie jų bėga iš armijos dalių.

Vėliausios žinios

Maskva. — Tarybų Sąjunga nėra priešinga, kad užsienio ministrai svarstyty Vakarinio Berlyno klausimą, bet ji nesutinka, kad užsienio ministrai svarstyty Vokietijos apvienijimo reikalus.

New Yorkas. — Du ginkluoti užpuolikai apiplėšė 59 žmones, kurie važiuo autobusu iš New Jersey valstijos į New Yorko miestą.

Manila. — Filipinų jūreiviai buvo sulipę į penkis tarybinius laivus, kurie plaukė pro Luzon salą. Jie sulipo į laivus, kada vieno tarybinio laivo mašinos sugedo ir laivai sustojo.

Atėnai. — Mirė generolas N. Tikoupis, sulaukęs 91 metų. Jis komandavo graikų jėgas Pirmame pasauliniame kare.

Maskva. — Generolas A. Staričevskis, 45 metų amžiaus, komandierius sportinių lėktuvų, žuvo oro nelaimėje.

Denville, Ky. — Southern Railway geyležinkelio tavoriniame traukinyje įvyko sprongimas ir nuvirto 28 vagonai. Buvo vežamos atominės medžiagos.

San Francisco, Calif. — Amerikos karinės jėgos iššovė satelitą.

New Yorkas. — Atlanto vandenynė, visai arti New Yorko, Amerikos didysis laivas "Constitution", 30,500 tonų įtalpos, smogė į

Sirijos valstiečiai gauna žemės

Damaskas. — Sirijoje pravedama žemės reforma. Seniau žemė priklausė dvarponiams. Valstiečiai iš jų žemę randavodavo, mokėdami po \$28.50 ber metus už du ir pusę akro. Dabar mokės už tokį pat plotelį po \$8.50 per metus. Po 40 metų žemė jau bus valstiečių. Pirmoje eilėje žemės gauna 16,000 bežemių valstiečių.

Viešieji darbai ir naujų namų statyba

Washingtonas. — Demokratai senatoriai ir kongresmanai spiria Eisenhowerio administraciją skirti daugiau pinigų viešiesiems darbams. Eisenhoweris biudžeto plane siūlė naujų namų statybai \$950,000,000 per trejus metus.

Atstovų Buto finansinis komitetas 19 balsų prieš 7 nutarė tam reikalui paskirti \$1,125,000,000. Senato finansinis komitetas nutarė naujų namų statybai skirti \$100,000,000 daugiau, negu Eisenhoweris siūlo.

norvegų tankerį "Jalantą", 12,000 tonų laivą. Smūgis buvo taip galingas, kad nuplovė 100 pėdų norvegų laivo pirmgalio. Abi norvegų laivo dalys išgelbėtos.

Belgradas. — Šią savaitę Jugoslavija duos kelis naujus nedidelius karinius laivus Indonezijai.

Pekinas. — Kinijos Liaudies Respublika pareiškė, —jeigu Vakarai puls Vokiečių Demokratinę Respubliką, tai tas bus lygu užpuolimui ant Kinijos.

Berlynas. — Atvyko Tarybų Sąjungos delegacija su Chruščiovu priešakyje ir pradėjo taikos derybas su Vokiečių Demokratinė Respublika.

Nicosia. — Kipro salos gyventojai pasitiko Makarios kaip didvyrį.

SPROGIMAS SUNAIKINO H-BOMBŲ ĮSTAIGĄ

Londonas. — Sprongimas sunaikino hidrogeninių bombų laboratoriją 2 mylios nuo Aldermanstono. Miestelyje langai išbūrėjo, namai drėbėjo. Sprongimas įvyko kada iš sunkvežimio buvo iškraunamos sprognančios medžiagos. Gaisras sunaikino centrinius pastatus.

Maskva. — Anglijos premjeras Macmillanas ir jo palydovai Dubno mieste apžiūrėjo TSRS milžiniškas atominės energijos laboratorijas.

Mūsų aprėdalai ir siuvėjų reikalai

Washingtonas. — Siemet baigiasi ir moteriškų drabužių unijos kontraktas su fabrikantais. Nuolatiniams kainų kilimas, sunkėjimas pragyvenimo verčia darbininkus reikalauti didesnio atlyginimo už jų darbą. Bet šalyje viešpatauja nedarbas. Tuo naudojasi fabrikantai ir dažnai atsisako pakelti algas, atnaujinti suunijomis kontraktus ir to pasekmėje prasideda streikai.

Aprėdalu industrijos darbininkai ir darbininkės yra organizuoti. International Ladies Garment Workers Union turi arti 400,000 ra-

rių. Amalgamated Clothing Workers of America turi beveik 300,000. Dar yra pora mažesnių unijų. Bet yra nemažai ir neorganizuotų siuvėjų, nes fabrikantai daug įmonių perkėlė į mažesnius miestelius ir taip nuo unijos pabėgo.

1958 m. buvo pagaminta 26,500,000 moteriškų paltų, 10,600,000 švarkų, 143,100,000 suknelių, 161,500,000 sportinių aprėdalu ir 104,600,000 megztinukų.

Vvrams buvo pagaminta 18,000,000 švarkų, 8,500,000 trumpų švarkų, ašie tiek pat pločių ir 240,000,000 marškinių.

Japonų darbo unijos palaiko korejiečius

Tokio. — Japonijos vyriausybė atsikreipė į Raudonąjį Kryžių, prašydama pagalbos pergabenimui į Šiaurinę Korėją 600,000 korejiečių. Pietinės Korėjos reakcininkai grąsina, kad jie neleis korejiečiams grįžti į savo tėvynę. Jie kursto ir Japonijoje dešiniuosius, kad keltų protestus prieš Japonijos valdžią.

Korejiečiai į Japoniją pateko pirm 1945 metu, kada pastaroji valdė Korėją. Žvejų unijos vadas sako: "Kokią teisę turi Pietinės Korėjos diktatorius neleisti korejiečiams grįžti į savo tėvynę?"

TSRS DAUG IŠVEŽA ALIEJAUS Į UŽSIENĮ

Londonas. — 1958 metų pabaigoje Tarybų Sąjunga į užsienį jau kasdien išvežė po 293,000 bakų aliejaus. (Bačkoje yra 42 galionai) Dabar TSRS stotasi aliejaus transporto laivus po 40,000 tonų įtalpos. Galima numatyti, kad 1959 metais TSRS aliejaus išvežimas labai padidės.

T. SAJUNGA IŠPĖJO PAKISTANO VALDŽIĄ

Karachi. — Tarybų Sąjunga prisituntė Pakistano vyriausybei protestą, kad ji leidžia Jungtinėms Valstijoms steigti karines bazes. TSRS sako, kad Pakistano diktatoriška valdžia, taip darydama, paneigia savo šalies žmonių valią, ir už tai ima ant savęs pilną atsakomybę.

KINIJA NEATSISAKO NUO SAVO TEISĖS

Washingtonas. — W. Robertson, Valstybės sekretoriaus pagalbininkas Toliųjų Rytų reikalais, pareiškė, kad Kinija visai atsisako svarstyti Quemoy ir Matsų salų klausimą. Kinija sako, kad tai jos salos ir ji jas išlaisvins, — taipgi išlaisvins ir Formozos salą.

JAV ŽMONĖS DAUGIAU GERIA ALKOHOLIO

Washingtonas. — T. J. Donovan, vice-prezidentas biuro išdavimui alkoholinių gėralų leidimu, sako, kad 1958 metais žmonės išgėrė daugiau kaip 1957. Jis sako, kad buvo išgerta 215,000,000 galionų stiprių alkoholinių gėrimų. Jų gaminimo industrijoje ir biznyje dirba 1,250,000 žmonių.

TSRS DELEGACIJA JAU INDIJOJE

New Delhi. — Indijon atvyko Tarybų Sąjungos draugų kumo delegacija. Ją sudaro penki veikėjai. Delegacijos priešakyje yra Andrejus A. Andrejevas. Delegacija Indijoje išbus apie dvi savaites, aplankys daugelį miestų ir industrijos centrų.

BULGARIJOJE DIDINA DERLIŲ PLOTUS

Sofija. — Bulgarijoje valstiečiai atlieka milžiniškus žemės apsausinimo ir aprėkinimo darbus. Nuo pereinoto lapkričio mėnesio aprėkino ir apsausino 450,000 akrų plotą.

Per tą laiką iškasta 2,500 mylių ilgio kanalų, įrengta 1,900 vandenų saugos duobių ir paruošta 400 pompų.

Jakarta. — Indonezijos komunistai nepatenkinti dabartine Sukarno politika demokratijos reikalais.

So. Boston, Mass.

Mirė Dr. Borisas Praktikant, vasario 27 d., mirė Daktaras J. F. Borisas. Žinią telefonu pranešė jo gyvenimo draugė. Į šermen's išviko "L" redaktorius R. Mizara, velionio geras draugas. Vėliau bus aprašyta Dr. Boriso gyvenimas ir veikla. Reikame jo žmonai gilia užvojaut!

Binghamton, N. Y.

Mirė Louis Šimoliūnas. Bus laidojamas antradienį kovo 3-čią.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per 6 months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Dėkojame vadininkams

LAISVĖS VAJUS BAIGĖSI. Tai buvo neblogas vasaras. Gauta naujų mūsų laikraščiu pranešimų, atnaujintos pranešimų senų skaitytojų. Laisvės fondo aukomis sudėta \$5,267.62.

Vis tai atlikti vyriausiai dėka mūsų vadininkų, kurie nuosirdžiai darbavosi, rūpinosi, ir, be abejonės, pridėjo net ir savo išlaidų prie savo darbo.

Dešimt vadininkų laimėjo dovanas. Pirmąją dovaną rusinėse Waterburio vadininkai, o antrąją — Brooklyn. Bet gerai pasirodė ir kitų miestų vadininkai. Mes puikiai suprantame tai: mažų lietuvių kolonijų vadininkai, nors ir labai daug darbuotys, negalėtų laimėti pirmųjų dovanų todėl, kad ten nedaug gyvena lietuvių.

Mums patinka, kad Čikagoje taipgi buvo gražiai Laisvės pasidarbuota. L. Prūseikai sergant, Paulina Blaškienė užėmė jo vietą. Ji gerai dirbo.

Dėkojame labai nuosirdžiai visiems vadininkams, visiems skaitytojams, kurie vadininkams padėjo dirbti!

Tolydžio sakome: **nors oficialus Laisvės vajas baigėsi, neoficialus turi tęstis ir tęstis nuolat.** Kur tik sutinkame lietuvių, Laisvės dar neprenumeruojanti, raginkime ji, kad jis mūsų laikraštį užsisakytų.

Pažangiosios spaudos platinimas yra vienas kilniausių, vienas svarbiausių veiksnių darbininkų judėjimui tvirtinti.

AFL-CIO vadovybės posėdis

PRAEJUSIA SAVAITĖ baigė savo suvažiavimą AFL-CIO Vykdomoji taryba. Ji buvo suvykusi posėdžiui į Puerto Riko sostinę, San Juan miestą. Suvažiavimas buvo ilgas.

Mums atrodo, tačiau, kad šis suvažiavimas padarė nelabai gerų nutarimų. Štai jų vienas. Tymsterių unija, kuri išmesta iš AFL-CIO, Puerto Rike pradėjo organizuoti tymsterius (sunkvežimiu vairuotojus) ir kitus, kurių darbas susijęs su tymsterių profesija, darbininkus. Fabrikantai ir Puerto Riko valdovai, pav. gubernatorius Luis Munoz Marin, nusigando. Mat, tymsterių unija, nežiūrint kai kurių jos vadovų atliktų blogų darbų praelyje, yra kovinga unija, didelė, galinga. Jei jai pavyktų suorganizuoti Puerto Riko tymsterius ir kitus darbininkus, samdytojams būtų bloga.

Tuo būdu AFL-CIO Vykdomoji taryba ir nutarė: pradėti kovą su tymsterių unija, neprileisti jos, kad ji suorganizuotų Puerto Riko darbininkus į profesinę sąjungą. Vykdomoji taryba nutarė organizuoti tuos darbininkus po savo globa. Sudarytas specialus lokolas, į kurį dabar ir bus bandoma traukti visokius Puerto Riko darbininkus.

Ką visa tai reiškia? Tai reiškia karo pradžią tarp AFL-CIO ir tymsterių unijos. Tas karas gali labai brangiai lėšuoti abiem pusėm.

Tai pastebėjo ir Joseph Curran, National Maritime Unijos prezidentas. Jos sakė: šis nutarimas neatneš organizuotiems darbininkams naudos; jis, iš tikrųjų, atneš tik bėdą.

Mes taip pat galvojame. Užuoatėjus į kovą su tymsterių unija, AFL-CIO turėtų organizuoti neorganizuotus milijonus kitų darbininkų čia pat, Jungtinėse Valstijose.

PAAISKĖJO, kad šiame suvažiavime įvyko smarkiųjų ginčų tarp George Meany, AFL-CIO prezidento, ir Walter Reutherio, automobilių pramonės darbininkų vadovo. Kiekvienam, kuris seka darbininkų judėjimo reikalus, aišku, kad tarp šių dviejų vyrų niekad nebuvo "šventos ramybės". Meany — griežtas konservatorius-reakcininkas; Reutheris — pažangusnis, į gyvenimą žiūri plačiau.

Reutheris buvo sumanęs šaukti į Washingtoną didelę bedarbių demonstraciją, kad ji pabrėžtų valdžiai ir šalies Kongresui nedarbo pavojų.

Meany tam griežtai pasipriešino. Jo nuomone, "tai komunistinis sumanymas".

Kilo karšti debatai. Na, ir juos visvien laimėjo Meany. O kad šiek tiek "apeiti" savo opoziciją, tai Meany pasiūlė: sušaukti į Washingtoną nedarbo klausimų konferenciją, kuriai pirmininkaus Walter Reuther. Taip ir buvo nutarta.

Vadinasi, užuoatėjus šaukus didžiulę demonstraciją, bus pasitenkinta konferencija.

SUVAŽIAVIME buvo pateikti pranešimai apie tai, kiek šiuo metu AFL-CIO turi mokesčių mokančių narių. Pasirodė, kad jų esama apie 13,000,000.

Atsižūrint į tai, kad 1955 metais, kai AFL vienijosi su CIO, abidvi organizacijos turėjo daugiau kaip 15,000,000, ką matome? Matome, kad AFL-CIO narių skaičiumi mažėja. Tiesa, per tą laikotarpį buvo išbraukta su 1,500,000 narių tymsterių unija, bet kur gi kiti 500,000 darbininkų? Jie išmirti, išsibraukė. Sakoma, per pastaruosius trejus metus buvo gauta apie 1,000,000 naujų narių. Vadinasi, vienur buvo darbininkai prašyti į AFL-CIO, o kitur darbininkai išsibraukė, pasitraukė.

Ir dabar, užuoatėjus pastangas, kad būtų įtraukta

Kas Ką Rašo ir Sako

TAI KO GI IS TIKRUJŲ TARYBŲ SAJUNGA SIEKIA?

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto pranešime, kurį suvažiavimui patiekė sekretorius Chruščiovas, randame suglaustose formoje sužymėtus tikslus, kurių tarybinė laudis sieks ateinančiais septyneriais metais. Jie labai įdomūs ir svarbūs. Čia juos patiekiamo mūsų skaitytojams susipažinti.

Chruščiovas sakė:

Draugai! Partijos vadovaujama tarybinė laudis pasiekė tokias višines, įvykdė tokius didingus pertvarkymus visose ekonominio ir visuomeninio - politinio gyvenimo srityse, kurie įgalina mūsų šalį dabar įžengti į naują nepaprastai svarbų savo vystymosi laikotarpį — **išplėstinės komunistinės visuomenės statybos laikotarpį.**

Svarbiausį šio laikotarpio uždaviniai — sukurti materialinę - techninę komunizmo bazę, toliau stiprinti ekonominę bei gynybinę Tarybų Sąjungos galia ir kartu vis geriau tenkinti didėjančius materialinius ir dvasinius liaudies poreikius. Praktiškai turi būti išspręstas istorinis uždavinys — pavyti ir pralenkti labiausiai išsivysčiusias kapitalistines šalis pagal produkcijos gamybą vidutiniškai vienam gyventojui. Šiems uždaviniams įvykdyti reikės ilgesnio laiko, negu apima septynmečio planas.

1957 metų lapkričio mėnesį TSRS Aukščiausiosios Tarybos Jubiliejinėje sesijoje buvo nurodytos svarbiausios Tarybų Sąjungos gamybinių jėgų vystymo kryptys penkiolečiai metu. Septynmečio planas yra labai svarbi šio perspektyvinio mūsų Tėvynės ekonomikos ir kultūros vystymo plano dalis. Kokie yra mūsų svarbiausi prasidėjusio septynmečio uždaviniai?

Ekonamikos srityje — visapusiškai vystyti šalies gamybinę jėgą, pasiekti pirmenybinių sunkiosios industrijos vystymo pasirindų tokią gamybos didėjimą visose ekonomikos saktose, kuris įgalintų žengti lemiamą žingsnį kuriant materialinę-techninę komunistinio bazę ir užtikrinti Tarybų Sąjungos pergale taikiame ekonominiame lenktyviame su kapitalistinėmis šalimis. Šalies ekonominio potencialo stiprinimas, tolesnė techninė pažanga visose liaudies ūkio saktose, nepaliaujamas visuomenės naudingo darbo našumo didėjimas turi užtikrinti žymiai aukštesnį liaudies gyvenimo lygį.

Politinėje srityje — toliau stiprinti tarybinę socialistinę santvarką, tarybinės liaudies vienybę ir susitelkimą, vystyti tarybinę demokratiją, plačiųjų liaudies masių aktyvumą bei saviveiksmiškumą statant komunistinę visuomenę, plėsti visuomeninių organizacijų funkcijas sprendžiant valstybinius klausimus kelti partijos ir socialistinės valstybės organizacinę bei auklėjamąjį vaidmenį, visokeriopai stiprinti darbininkų ir valstiečių sąjungą, mūsų šalies tautų draugystę.

Ideologinėje srityje — stiprinti idejinį-auklėjamąjį partijos darbą, kelti darbo žmonių ir visų pirma augančiosios kartos komunistinį sąmoninumą, skiepyti jiems komunistinę pažūrą į darbą, tarybinį patriotizmą ir internacionalizmą, kovoti prieš kapitalizmo atgyvenas žmonių sąmonėje, prieš buržuazinę ideologiją.

pagrindinė ateinančio septynmečio problema — laimėti kuo daugiau laiko tokiose ekonominėse socializmo lenktyvėse su kapitalizmu.

TSRS ekonominės statybos programa su nauja jėga rodo, kad tarybinė ekonomika ateinančių septynmečių, kaip ir ankščiau, bus vystoma taikiai. Mes ir toliau nuosekliai vykdysime lenkinę tautos politiką.

**DAR VIENAS JIEMS
NUSIMINIMO PUNKTAS**

Klerikalų rašėja P. Daidė esąs nūgrūdęs, kokį dabar "kablį" Vakarai panaudos laimėjimui Tarybų Sąjungos sutikimo su jais dėl Vokietijos. Jie bandysią užtikrinti dabartines Vokietijos sienas tarpe Lenkijos ir Vokietijos ir tarpe Tarybų Sąjungos ir Vokietijos. Mūsų valstybės sekretorius Dulles sušilęs bandąs įtikinti Adenauerį tokį planą priimti.

Kaip ten bebūtų, šitoks Vakarų nusistatymas esąs labai pavojingas visam "Lietuvos vaduotojų" planui. Jeigu, girdi, taip atsitiktų, tai nebeliktų nė kalbos apie tai, jog tie patys Vakarai padėtų pabėgėliams "Lietuvą išlaisvinti."

Tada tai jau tikrai "vaduotojų" visos viltys kada nors Lietuvon susigražinti dvarponių ir kapitalistų viešpatavimą būtų amžinai sužlugdytos.

Ryšium su tuo kunigų "Draugas" sieja ir Anglijos premjero Macmillano apsilankymą Maskvoje. Čionai svarbiausias vaidmuo priklauso vodkai! Kaip kiekvienas kitas svaigalas, taip, žinoma, ir vodka gero nepadarė. Vodka Macmillaną paveikė, sako "Draugas," "ne išmintin, kad geriau suprastų šiandienines pasaulines problemas, bet priešingai — taip apsku galvelę, kad Chruščiovas ir nenorėdamas turi išeiti laimėtoju."

Mums gi atrodo, kad ir pats "Draugo" redaktorius buvo, šį editorialą rašydamas, smarkioje įtakoje jei ne vodka, tai kurios nors panašios amerikoniškos kvarabos. Blaivus žmogus tokių nesąmonių neišgalvos!

LĒKTUVAIS: MASKVA, LONDONAS, N. YORKE

Londonas. — Yra planas, kad pradžioje tarybiniai "TU-104" lėktuvai ir angli "Comet-4" skrajotų tarpe Maskvos ir Londono. Taipgi planuojama įtraukti į tą liniją ir amerikinius "Boeing-707", kurie skraido iš New Yorko į Angliją. Jeigu bus susitarta, tai šiais mėnesiais atsidarys oro kelias tarpe Maskvos - Londono - New Yorko.

į jones milijonai neorganizuotų, ypatingai pietinėse valstijose, darbininkų, tai AFL-CIO vadovybė nutarė "eiti į karą" su tymsteriais.

Jau girdėjome, kad tymsterių unijos vadovybė nusitarė AFL-CIO vadovybės išsaukimą priimti ir "persimusti". Tam reikalui skiriama nemažos krūvos pinigų.

Dėl viso to vadovai, aišku, nenukentės, bet nukentės eiliniai darbo žmonės.

NEDARBAS AUGA

Vakarinės Vokietijos valdžia praneša, kad už iš užsienio pranešama anglų Vokietijon turės mokėti už toną \$4.76 muto.

Tai daroma todėl, kad Ruhr'o mainose susikuope tiek daug anglies, kad angliakasiai beveik pusę laiko dirbtų teigaua.

13 milijonų tonų anglies esą užsilikę nuo peritos žiemos neišparduotos. O tuo pačiu laiku, kuomet anglies per vėrišius randasi, tai iš Jungtinių Valstijų įvežama 9 milijonai tonų kas metai daugiau.

Tokiai padėčiai susidarius, angliakasiai pradėjo bruzdėti ir reikšti nepasitenkimą ir net protestuoti prieš savo valdžios tokią politiką: savo žmones skriausti, o šerti Amerikos anglies magnatus. Už tai Vokietijos valdžia turėjo atkreipti atydą į tai ir uždėti muitą ant įvežamos anglies.

Suprantama, Washingtonui ir Anglijos magnatams tokis Vokietijos pasielgimas nepatiko. Nes, kaip apskaičiuojama, nuo to Amerikos anglies magnatai nustos biznio už 75 milijonus dolerių per metus.

Smarkiausiai prieš Vokietiją riktėlėjo mainierius bosas John Lewis. Jis net ragina J. V. valdžią, jei reikalas bus, panaudoti represijas prieš Vokietiją. Ir jis mano, kad tokia neprielankia politika Amerikai Vokietija nori praplėsti prekybą su Rytine Vokietija, Lenkija ir Tarybų Sąjunga, kas Amerikai duotų 20,000 naujų bedarbių ir todėl nukentėtų geležinkeliai ir kitos industrijos.

"Laisvasis pasaulis" vis daugiau turi keblumų su rinkomis. Politiniai jis šiaip taip susikalba, susitaria su savo išvaizduotu priešu, bet kuomet kyta ekonominis klausimas, prekių paskirstymas savo tarpe, mar-

ketų klausimas, tai, pasižiūrėk, jie jau ir pešasi savo tarpe. Pasirodo, kad "laisvajame pasaulyje" marketai per siauri, o produkcija skubi ir per didelė. Ir, nori ar nenori, ekonomines aplinkybės verčia briaunus į vieni kitų marketus ir kivrėtytis savo tarpe. Ir padėtis eina vis blogyn.

Singers Manufacturing Co., Elizabeth, N. J., kuri išdirva siuvasmas mašinas, atsidūrė blogoj padėty. Pirmojo karo metu dirbo apie 15,000 žmonių. Antrojo karo metu dirbo jau tik apie 10,000 žmonių. O dabar vargiai bedirba apie 3,000. Ir iš to skaičiaus iš darbo atleidimas tęsiasi kas savaitę. Kada jis sustos, niekas nežino.

Paskubos mechanizacija yra įvesta, ir tas išstūmė daugelį darbininkų iš darbo. Bet yra ir kita priežastis. Tai yra didelė kompeticija už kainas. Dabar pigesnės siuvasmas mašinos taip pat geros, kaip ir Singerio. Galima pirkti Japonijos, Italijos ir Vokietijos išdirbysėjų mašinas už pusę kainos. Už tai Singerio kompanija žemesnės kainos mašinų išdirbimą sulaukė, daro tik aukštesnės kainos mašinas, kurios kainuoja po \$350.

IEU-CIO unija, kuri atstovauja Singerio darbininkus, tuo klausimu irgi susirūpino. Ar ji susitarus su kompanija, ar pati savo iniciatyva pasiuntė į Washingtoną delegaciją, kad matytų savo distrikto kongresmaną ir senatorių ir prašytų, kad stengtųsi pervaryti įstatymų Kongrese, kad uždėtų didelį muitą ant išdirbinių, įvežamų iš užsienio, arba kad darytų ką nors, kad su laikytų augančias bedarbių eiles. Pasirodo, kad ir kilsavo išvaizduotu priešu, spaudimą ant savo kongresmanų tuo pačiu reikalu.

N. J. senatoriai, kaip

vyks be įtampos. Susidarys tau lyg ir kokia automacija, ipročių sistema. Čia svarbu, kad tavo darbas kas dieną eitų pagal įprastinę rutiną, kur tau nereikia galvos laužyti, susikaupti ties kiekviena smulkmena. Pradėk nuo paprastesnio, lengvesnio darbo. Palaipsniui įšili, įgausi entuziazmą, ir tada jau galėsi varjoti sėkmingai ir sunkesni, svaresnį darbą. Įkaršcio, entuziazmas reikia ir darbe. Entuziazmas šalina įtampą ir padeda padirbėt sėkmingai, džiaugsmingai ir protingai. Ne. Ne mašiniškai, ne kaip mašina, bet patvariai, supratlingai, be įtempimo nervų sistemoms.

Ritmas lengvina darbą, įvairina jį, daro jį lengvesnį ir linksmesnį. Pagal mokytojų šitaip teigia. Vieni kūno organai dirba tiksliai, su trumpom pertraukomis bei pauzėmis, kaip darbuojasi ir širdis, ritmingai trūkiodama ir stapėdodama, pasilsėdama. Taip pat yra ritmas ir raumenų darbe, vidurių, žarnų trūkčiojimo ir atsilaidinėjimo. Darbas ir poilsis. Organai darbuojasi ritmiškai.

Tarybiniai fiziologai moko žmones, kad ir jie veikty panašiai. Suplanuok savo kasdieninį darbą taip, kad susidarytų tam tikras ritmas. Ritmingas darbas

matyt, atkreipė į tai dėmesį. Ir jie mano, kad jie keiliom dirbtuvėm gaus darbo, įskaitant ir Singerio kompaniją. Susirinkus su Apsigynimo departamentu ir darys, ką geriausiai galima, kad pataisyti blogą padėtį.

Industrijos departamentas praneša, kad N. J. bedarbių skaičius už sausio mėnesį paaugo iki 22,110. Tai, girdi, aukščiausias bedarbių sauisis nuo 1946 metu, kuomet buvo demobilizuota kariuonių armija. Ir priduria, kad, girdi, padėtis vargiai pasitaisys iki po 1960 m.

Šalies padėtis darosi bloga. Biznis prastas. Nedarbo armijos auga. Darbo unijos daro spaudimą, kad blogą padėtį gerintų, o šalies prezidentas, šaipydamišis, sako: Kam čia taip triukšmauti ir daryti nesmagumus, kuomet padėtis krypsta gerojone pusėn? Hooveriui "prosperity" buvo "around the corner," Eisenhoveriui — "on a curve." Tik reikia surasti tą "curve".

Bloomfield, N. J., Newarko priemiesty, randasi General Electric Co. dirbtuvė. Išdirba "air conditioners." Dirba joje 700 darbininkų. G. E. Co. nutarė tą dirbtuvę uždaryti. Tai reiškia, kad 700 darbininkų neteks darbo. Suprantama, mažam miesteliui antsyk neaktėti 700 žmonių darbo yra smūgis — ne tik jiems ir jų šeimoms, o ir visam miesteliui.

Ch. Ziegler, prezidentas IUE lokalo 442, vieton kreiptis į kitas unijas, kad darytų spaudimą ant G.E. Co., pasirinko švelnų, nublankų maldavimo, pasigalėjimo būdą prieš kompaniją.

Jis kreipėsi į valstijos protestoniškų bažnyčių tarybą, prašydamas užtariamo. Nemažai protestoniškų kunigų prižadėjo duoti moralinę pagalbą. Taip pat jis kreipėsi ir į porą katalikiškų bažnyčių, esančių toj apylinkėj. Klebonai sutiko pagelbėti ir tuojau griebėsi už darbo, be jokio gaisvimo. Pirmiausia parašė laišką GE Co. prezidentui Ralph Cordiner. Ir parapijonams uždavė kalbėti poterių, kad ponas dievas padėtų tiems 700 darbininkų pasilaikyti darbe, ir kad suminkštintų R. Cordinerio, GE prezidento, užsispyrimą, kad jis neuždarytų dirbtuvės.

Balandžio 23 d. Clevelande įvyks šėrininkų susirinkimas. Ziegleris nori, planuoja ir darbuojasi, kad to susirinkimo agendoj būtų įdėtas ir Bloomfieldo dirbtuvės uždarymo klausimas. Jis mano pasiimti "bončių" protestonų kunigų, gerų kalbėtojų, nuvažiuoti į tą susirinkimą ir padaryti gerą įspūdį, sugraudinti šėrininkus, nes, girdi, jie turi širdį, kaip ir kiekvienas paprastas žmogus. Ir, jo manymu, jo tikslas bus atsiektas — Bloomfieldo dirbtuvėl pasilikis atdara dėl 700 darbininkų.

Milton Weirauch, prezidentas IUE distrikto 4-o, užtikrina Bloomfieldo narius, kad IUE nacionalinė raštinė nesigalės išlaidų, "kad paskleisti jūsų istoriją publikai!"

Rodosi, išbandytos visos legalios kovos priemonės prieš uždarymą dirbtuvės. Kokios tų visų pastangų bus pasėkmės, tai tik ateitis parodys. Ignas

IVAIRUMAI

Asbesto akmuo arba pluoštis

Seni Urado gyventojai apie pluoštinių akmenų — asbesto — pasakojimo legendas. Jis čia dėl savo plonyčių į šilką panašių pluoštelių dar vadinamas kalnu linais.

Jau senovės Indijos dvasininkai dėvėdavo drabužius, pasiūtus iš asbestinio audinio. Nedegantieji, balti lyg sniegas iškilmių drabužiai paprastų žmonių tarpe sukeldavo nuolankumą — jiems dvasininkai atrodė šventais, žinančiais dieviškasias slaptības. Tad neuoostabu, kad asbestinis audinys buvo nepaprastai vertinamas.

Asbestos dar labiau reikalingas šiandien. Senovėje jis buvo vertinamas dėl savo atsparumo ugniai, o šiandien — dėl daugelio kitų puikių savybių. Pasirodo, kad asbestas nepraleidžia nei šilumos, nei elektros, kad jis atsparus sąlygoms, o kai kurios jo rūšys nebijo net rūgščių. Mikrobiologai iš asbesto gamina smulkius filtrus, gaisrininkai — dvi asbestines pirstines, prijuostes, antkelius, iš jo gaminamos užvaldos teatrams, popierius piniginiams ženklams spausdinti.

Iš vieno kilogramo asbesto galima ištempti trisdesimt kilometrų ilgio siūlą! Jis nepaprastai stiprus — stipresnis už plieną. Vieno kvadratinio

milimetro skersmens plieninė viela trūksta nuo dviejų šimtų tokių paties storio asbestinis pluoštas — tik nuo trijų šimtų kilogramų.

Dėl šių savo savybių asbestas pasidarė labai reikalinga medžiaga pramonėje. Jau šiuo metu iš jo gaminama apie 2-3 milijonai tonų.

21,000,000 neturi nei vieno danties

1959 m. vasario 15 d. žurnale "Parade" Dr. Alan Kerns paskelbė, kad virš 20 milijonų amerikiečių neturi nei vieno danties. Tada buvo atsiklausta Public Health Service, ar tai yra teisybė. Minėta sveikatos įstatai atsakė, kad Dr. A. Kerns sako teisybę, nes yra žinoma, kad yra virš 21,000,000 amerikiečių, praradusių visus savo danties.

TERMOMETRAS IR GILIAMATIS

Žvejams pasiūlytas panardomas termometras ir giliamatis. Jis yra plastmasinis, vamzdžio pavidalo ir turi dvi skales. Prietaisais prikabina mas prie meskerės. Panardintus prietaisą, į jo vidų patenka vanduo, kurio kiekis yra proporcingas gilumai. Kartu matuojama ir vandens temperatūra. Ištraukus prietaisą ir paspaudus tam tikrą vožtuvą, vanduo išbėga.

Drignės arba durnazolės

Žmonių priežodis sako: "Durnazolės nei sėja, nei akėja, ji pati išauga." Durnazolės turi daug vardų: drignė, durnazolė, durnaropė, durnadagis ir dyguladagis. Anglai vadiną "thorn-apple" arba "hedgethot-nut", o lotniškai "Datura stramonium."

Dar lietuviai sako: "Ilgai siuto, kaip drignių apsiėdęs." Drignės — durnazolės neblogai atrodo, gan įdomiai baltai žydi. Tai vaistai, kurie turi akstinančių ir migdančių ypatybių. Medicinoje durnazolės turi savo vietą. Bet, kaip ir kitos gyduolės, jeigu jų "paimtum per daug," tai jau blogai. Nuo didelės drignių dozės gali žmogus net numirti.

Žolė užauga iki 100 pėdų aukščio

Amerikos botanikai apskaičiavo, kad pasaulyje yra virš 4,500 skirtingų žolių. Šaltuose kraštuose žolė mažytė, dažnai prie pat žemės vos įmatoma, o šiltų kraštų žolės auga aukščiau.

Botanikai sako, kad tūlos žolės užauga iki 100 pėdų. Prie jų galima priskaiti jūrinės, nes jos užauga labai ilgos. Prie žolių priskaito ir "bananų medį," nes jis neturi medienos, susidaro tik iš lapų.

Jungtinėse Valstijose yra iki 1,500 skirtingų rūšių žolių.

Ar turi galvijai ir gyvūnai skonių?

Mokslas surado, kad gyvūnai turi jautresnį skonį negu žmonės. Žmogus turi apie 3,000 skonio jaustukų. Kiaulė turi apie 5,500 jaustukų, karvė net 35,000, o antilopė — 50,000. Kaip matome, tai gyvūnai greičiau ir daugiau jaučia, kas skanu, o kas ne.

Plaštakės (peteliškės) turi skonio jausmus ir kojose. Užtenka joms atsitipti ant gėlės, kai per kojas jau "ragauja" jos skoni.

Gyvates ir kitoki sliuzai kaišioja liežuvi ne paragavimui, bet mažiųjų gyvūnelių pagavimui. Vabzdžiai prilimpa prie jų liežuvio ir taip patenka į nasrus, o jau ten yra ir paragavimo jaustukai.

DETALIŲ KONSERVAVIMAS

Stalingrad traktorių gamykloje sėkmingai naudojamas natrio vandeninis tirpalas plieninėms traktorių dalims konservuoti. Nuvalytos detalės panardomos į tirpalą, ir, jas išdžiovinus, paviršiuje atsiranda plonas natrio sluoksnis. Konservavimas išsilaiko ne mažiau kaip vienerius metus.

New Delhi. — Indijos komunistai remia Kongreso partijos žemės reformą. Valstiečiai raginami prie kooperatyvio žemės apdirbimo. Bus siekiama iki 1961 metų galo apjungti į kooperatyvus 612,000 sodžių.

ĮDOMYBĖS

JAUNIAUSIAS BUDELIS

Kazimieras Jean-Baptiste Sanson buvo vyriausias budelis Paryžiuje, turėjo titulą "Master of Paris," būdamas tik septynerių metų amžiaus. Jo tėvas Kazimieras buvo budelis pirmąją. Kuomet jo tėvas mirė 1726 metais, tai jo 7 metų sūnus paveldėjo tėvo vietą. Kol vaikas buvo persilpnas valdyti sunkų karda, kad galėtų nukirsti galvą, tai buvo nuskirtas jam pagalbininkas, kuris aktualiai atlikdavo tą biaurų darbą. Tačiau tas vaikas stovėdamas prie žudomojo galvos ir dabodavo, kad galva būtų nukirsta ir darbas būtų atliktas legaliai. Bet kuomet jam suėjo 12 metų amžiaus, tai jis pavarė savo pagalbininką ir pats savo rankomis nukirsdavo galvą.

50 METŲ KALĖJIMO UZ ŠVILPIMĄ

Marie-Augustin Marquis de Pelier buvo auka žiauriausio teismo neteisybės. Pagal išduotą varentą ir pasirašytą paties Karaliaus Louis XVI jis buvo kaltinamas, kad jis švilpė Marie Antoinettei, kuomet ji sėdo rojalistikon ložon, "kaip buvo atsišaukta komedija "Francoise."

Jis buvo areštuotas 1786 metais. 22 metų jaunuolis buvo įmestas kalėjiman ir

laikomas be susisiekimo iš lauko pusės iki 1790 metų. Paskui slapta buvo perkeltas į Bastiliją ir užmirštas. Nė įvykusi Francūzijos revoliucija neišlaisvino Pelierio, nors karališkas patvarkymas dėl jo pasmerkimo nebebuvo galioje. Tik 1836 m. jis buvo išleistas.

JOS JUOKAS TAUTAI NELAIMĖ!

Pau Seu-Ya, kurios lūpos buvo kaip koralas, dantys žibėjo kaip perliai, juokėsi tik vieną sykį savo gyvenime. Tačiau jos juokas lėšavo emperijos praradimą, mirtį monarchui ir jos pačios susinaikinimą.

Ta kinietė gražuolė savo gražumu taip išgarsėjo, kad Kinijos karalius Yu, išgiręs apie ją, tiek susižavėjo, jog divorsavo savo žmoną, vedė tą gražuolę ir padarė ją Kinijos imperatore. Apriūpino visais gyvenimo patogumais, kokie tik monarchistinei Kinijai buvo žinomi, tačiau ant jos veido ir lūpų niekuomet nepasirodė juoko žymių. Imperatorius pažadėjo 1,000 ingotų auksu (kas vertės apie \$3,500,000) tam, kuriam pavyks išsukti šypsmą ant jos lūpų. Dovaną laimėjo korto ministras Kuo Shi-fu. Jis paskelbė melagingą gąsdinanti pranešimą armijos vadams,

kad barbarai veržiasi į Kiniją. Tuojau buvo pasiusta armija ant rubežiaus, kad atmušti barbarus, bet kariuomenė jokių barbarų nerado ir suvilita grįžo namo. Kuomet Pau Seu-Ya sužinojo, kad armijos vadai buvo apgauti, ji gardžiai nusijuokė pirmą sykį savo gyvenime, ir tas juokas jos šaliai lėšavo labai brangiai. Neuzilgo po to iš tikrųjų mongolai įsiveržė į Kiniją, ir kuomet buvo pranešta, kad mongolai veržiasi į Kiniją, niekas tam netikėjo, manė, kad vėl yra apgavingas šposas. Įsiveržėliai nesusidūrė su pasipriešinimu. Imperatorius neteko sosto ir gyvates, o Pau niekuomet daugiau nebesijuokė — nusizudė pasikardama!

J. Bima

PAUKŠČIAI - AVIGANIAI

Visiems žinoma, kad kalnuose ir stepėse avių kaimenės gano šunys. Tačiau retai kas žino, kad šiam tikslui naudojami . . . stručiai. Pietų Afrikoje, Kapo valstijoje avių kaimenių savininkai nuo 1942 metų pradėjo naudoti avims ganyti sarginius stručius. Šis nelabai protingas, bet greitai ir agresyvus paukštis pasirodė geresnis sargas negu šuo. Jie puola ne tik pašalinis asmenis, bet ir automašinas, todėl pavogti jų saugojamas avis beveik neįmanoma.

JONAS SKLIUTAS

ATSIMINIMAI IŠ ILGŲ PERGYVENTŲ METŲ WORCESTERYJE

Gimiau Džukijoje, Varėnos valsčiuje.

Mano tėvai buvo biedni ir turėjo 14 žmonių šeimą: 8 užaugom, 6 mirė. Viskas, ką aš mokėjau — skaityti maldaknygę, kurią motina vėrdama išmokė. Nors Varėnos miestelyje buvo pradinė mokykla, galėjo tėvai vaikus leisti, nes mokėti nereikėjo, bet nebuvo prievartos, o vaikai mokytis nenorė. Ir aš nenorėjau. Tada tėvas sakė, tai eik slūžyti. Būdamas devynerių metų ir išėjau tarnauti pas buožes. Per aštuonerius metus tarnavau, kol išvažiavau Amerikon.

Zinoma, tarnauti pas buožes nebuvo lengva. Pamėnėsiu tik vieną dalyką: turėjau ganyti 18 karvių, dvi poras jaučių, 14 avių, 4 prieauglius, o naktimis turėjau pora arklių ganyti. Maistas: vasarą daugiausia turėjau valgyti maslionkas, kai kada gaudavau rūgštaus pieno. Saldų pieną kasdieną veždavo parduoti, taipgi ir sviestą. Samdė berną, mergą ir piemenį. Samdiniai niekad kartu su samdytojais nevalgėm.

Paaugęs, gailėjau, kad nenorėjau eiti mokyklon. Jei tėvas būtų buvęs protingesnis, tai būtų privertęs eiti.

Amerikoje

1907 metais atvažiavau į Ameriką — į Worcester, Mass. Motina, išleisdama, nieko daugiau neprasė, tik to, kad "neuzmirščiau dievo." Ji buvo labai dievobaiminga — pirmutinė bažnyčion, paskutinė iš bažnyčios. Pasitaikė taip, kad ji ir mirė bažnyčioje — namo parvežė mirusia.

Atvykus į Worcesterį, pūlis pirmą sekmadienį nusivedė į bažnyčią. Kunigas Jakštis buvo geras gėrikas ir mergininkas, taipgi ge-

ras rėksnys, galėjo gerai žmones sugraudinti. Parėjęs iš bažnyčios, pradėjau sakyti: jūs čia turite tokį gerą kunigėlį, tai kaip galite tapti bedieviais? Vienas įnamis jau buvo bedievis, ir jis pradėjo juoktis. Sakė: pabūsi — pamatysi!

Darbai nelabai gerai ėjo. Po trijų savaikių brolis įprašė pas bosą darbą. Gavau 6 dolerius algos per savaitę, dirbau 12 valandų per dieną, 60 valandų per savaitę. Padirbus 5 mėnesius, paleido iš darbo; bedarbių eilėse buvau visus 1908 metus. Brolis, gaudamas po 7 dolerius savaitėje, turėjo mane maitinti. Gerai dar, kad buvo geras žmogus Bulevičius, kuris tais laikais kepė duoną ir vežė į namus, tai davė "ant knygutės." Matydamas, kad negaliu užsimokėti, pasakė: Nesirūpink, aš matau, kad tu geras vaikas, tai kai gausi darbą, atsimokėsi. Visuomet taip nebuo.

Tokių žmonių mažai randasi. Bet jis seniai mirė. Kai gavau darbą, atsimokėjau skolas.

Gyvenau savystoviai, negirtuokliau, pildžiau motinos prašymą, kas sekma dienį ėjau bažnyčion, prigulėjau parapijai. Bet pradėjau galvoti, kad reikia mokytis rašyti, nes kitaip bus blogai! Ir pramokau. Nors prastai, bet rašau; pramokau ir aritmetikos.

Kaip tapau bedieviu

1910 metais buvau bažnyčioj ir ten jau pamačiau naują kunigą Bukavecką. Taipgi buvo geras gėrikas! Pasakė, kad po mišių bus parapijonų susirinkimas, ir prašė, kad visi ateitų. Aš prieš tai nebuvo buvęs jokiam susirinkime, tai nuėjau. Kun. Bukaveckas atidaro susirinkimą. Jis pats

pirmininkas, pats raštininkas, pats išdinininkas. Pateikia metinę apyskaitą. Bet nepasako, kiek įrašyta į knygą dešimtukų, kuriuos, eidami į bažnyčią, žmonės sumoka. Tai aš ir paklausiau: kur dingo tie dešimtukai? Kunigas suriko: o iš ko bažnyčia užsilaiko? Sakiau, kad kunigas suminėjo visas išlaidas, net ir aitoriaus apvalymo išlaidas, bet nepasakė, kiek pajamų gavo dešimtukais. Tada kunigas liepė maršalkai mesti "tą ciciliką" laukan. Maršalka atsisako. Tuomet kunigas puolėsi mesti mane laukan iš salės. Pradėjo mane tasyti. Tada iš išėjau.

Kada kunigas grįžo, tai ir aš atgal grįžau. Ir vėl mane išvarė. Parapijonai pradėjo eiti laukan. Susirinkimas išrinko, nes mažai kas ten pasiliko.

Sulaukęs kito šventadienio, aš jau bažnyčion neėjau. Grįžęs iš bažnyčios pusbrolis sakė: Jonai, tave kunigas apskelbė cicilikų; sakė, tu susirinkimą suardei. Jis sakė, kad susirinkimas įvyks tą patį sekmadienį. Šį susirinkimą ves šv. Jurgio d-jos pirmininkas.

Nusitariau ir aš ten eiti. Pasiėjau parapijinę mokesčių knygutę ir nuėjau. Kun. Bukaveckas aiškino, kad praeitą susirinkimą išardė "bedievis cicilikas." O šio susirinkimo tikslas: parduoti šitą vietą ir pirkti kitą sklypą naujai bažnyčiai statyti. Sakė, čia turime tik sklepą, bet ir jis toli nuo lietuvių apgyventos vietos. Žmonės čia neina, todėl negaunam dešimtukų.

Kapucinas

1911 metais atvažiavo kapucinas. Bažnyčion ėjo jo paklausti ne tik katalikai, o ir laisvamaniai. Nuvykau ir aš.

Išvydau baisų reginį. Visas plaukais apaugęs. O jau tas balsas — rodosi, net širdį pervers! Ėjau kas vakarą.

Vieną vakarą per savo "pamokslą" kapucinas pradėjo reikalauti, kad visi prisiegtų prieš altorių, kad ne laikys burdingieriais bedievių. Klausė: ar prisiekiate? Buvo atsakymas — prisiekiame. Paskui klausė, ar

užsilaikyk ramiai, tai viskas bus gerai. O aš jam pasakiau, kad man šitos knygutės daugiau nereikės. Mečiau knygutę kunigui ir atsisojau pas duris pasiklausyti diskusijų.

Diskusijos buvo karštos. Vieni stoji už tai, kad reikia sklepą parduoti, kiti — ne. Gavau ir aš balsą ir sakiau:

—Vyrai, kažin kad mes pastatytume bažnyčią ant keturių ratų, tai, kai pamatytume kur bus geresnis, ten galėtume ir nuvykti.

Žmonės pradėjo juoktis, o aš išėjau iš susirinkimo. Grįžęs namo, pasakiau, kad daugiau bažnyčion neišiu.

Mūsų bedievis skaitė "Keleivį," kurio aš bijodavau paimti į rankas. Dabar jau pradėjau jį skaityti. Iš karto buvo sunku viską suprasti.

Įvyko socialistų prakalbos, kuriose kalbėjo, rodosi, Antonovas. Jis religijos neieško, o kalbėjo apie tai, kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus. Prakalba man patiko. Nusipirkau ir knygutę, kur buvo rašyta apie angliakasių streiką. Perskaičiau keletą kartų.

Po to manęs jau nereikėjo kviešti į prakalbas. Tai buvo sunkus persilaužimas, kadangi buvau dar jaunas, dažnai galvodavau, ar nepadariau klaidos.

Mano širdis jau pradėjo šokinėti. Pasakiau jam, kad gali duoti man išrišimą, gali neduoti, bet atsiprašyti Bukavecką jau neisiu! Sakiau, jis manęs turėtų atsiprašyti. Tada kapucinas pradėjo rėkti:

—Atsitrauk nuo manęs, nes jau tave šėtonas apėdė! — Ir pastūmėjo mane nuo "spaviednyčios."

Po šito nuotykyo persiskyrė su bažnyčia ant visados. Pradėjau galvoti savystoviai.

Pirmutinis laikraštis, kurį užsiskačiau, buvo "Laisvė." Pirkau knygas, kokios tik mane pasiekė.

Vieną kartą nuvykau į prakalbas, kuriose kalbėjo tik ką iš Lietuvos atvykęs

prisiekiate, kad neskaitysite bedieviškų knygų bei laikraščių? Vėl visi sakė, jog prisieki. Palei duris stovėjo keletas socialistų, kurie sušuko: *neprisiekiam!*

Maršalkos pradėjo bėgti pas duris mesti socialistus laukan, bet kapucinas neleido, sakydamas, kad jie anksčiau ar vėliau susipras ir bus geri katalikai.

Vieną vakarą nuėjau į anksčiau. Keletas miteriųjų jau buvo pas "spaviednyčią." Atėjo ir kapucinas ir pradėjo spaviedoti. Vieną ilgai spaviedojo. Maniau sau, čia tai jau didelė griešninkė!

Ateina mano eilė spaviedotųsi. Dar nebuvo pamiršęs. Klausė, kada buvai paskutinį kartą išpažinties. Pasakiau, jog bus apie porą metų. Pasakiau savo griekus per porą minučių. Kapucinas klausia: ar jau viskas? Kai pasakiau, kad jau viskas, tada jis mane pradėjo klausinėti, kodėl taip ilgai nebuvo išpažinties. Pasakiau, kad susipykau su kun. Bukavecku, todėl ir neėjau. Paklausė, už ką aš susipykau. Atsaciau. Tada kapucinas man sako: aš tau neduosiu išrišimo. Pirmiau nueik ir atsiprašyk kun. Bukavecką; atėik rytoj, tai duosiu išrišimą.

Mano širdis jau pradėjo šokinėti. Pasakiau jam, kad gali duoti man išrišimą, gali neduoti, bet atsiprašyti Bukavecką jau neisiu! Sakiau, jis manęs turėtų atsiprašyti. Tada kapucinas pradėjo rėkti:

—Atsitrauk nuo manęs, nes jau tave šėtonas apėdė! — Ir pastūmėjo mane nuo "spaviednyčios."

Po šito nuotykyo persiskyrė su bažnyčia ant visados. Pradėjau galvoti savystoviai.

Pirmutinis laikraštis, kurį užsiskačiau, buvo "Laisvė." Pirkau knygas, kokios tik mane pasiekė.

Vieną kartą nuvykau į prakalbas, kuriose kalbėjo tik ką iš Lietuvos atvykęs

L. Prūseika. Nusivedžiau ir savo švogeri. Mitingą atidarė Tamas Rubika, tų laikų geriausias pirmininkas. Prūseika dar buvo jaunas, pilnas gyvumo, entuziazmo. Jis kalbėjo apie 1905 metų revoliuciją Rusijoje. Kalba pilna ugnies. Jis sakė, 1905 metų revoliucija pralaimėjo, bet ateis kita revoliucija, kuri neišvengiamai laimės.

Taip, L. Prūseikos žodžiai išsipildė. Neuzilgo, 1917 metais Rusijoje revoliucija laimėjo.

Įstoju į LSS

Socialistai surengė kitas prakalbas, kur kalbėjo P. Grigaitis. Jis sakė kovingą kalbą. Pradėjo raginti rašytis prieš socialistus. Sakė, mes turime daug socialistų, bet mažai kovotojų. Na, tai aš ir prisirašiau prie LSS 40 kuopos. Dabar dažnai pamislju, kaip Grigaitis galėjo taip persikeisti, tapapti renegatu, — išsivadėti to, ką jis kadaise skelbė!

Nuėjęs į LSS 40 kuopos mitingą, klausiau diskusijų. Draugai drąsiai kalbėjo. Kai kurie atrodė gerai prisilavinę. Misljau: kada aš galėsiu taip kalbėti? Nueinu į kitą kuopos mitingą, jau drąsesnis. Draugai ir mane ragina dalyvauti diskusijose. Nebijok, lavinkis, sako jie. Nekalbėsi — nemokėsi!

Pradėjau kalbėti, bet už minutės ir pamiršau, ką norėjau pasakyti. Po to pradėjau kalbėti vis dažniau ir dažniau. Ir prisilavinau tiek, kad jau galėjau drąsiai tarti žodį ne tik draugijų narių susirinkimuose, o ir viešuose, dideliuose mitinguose bei suvažiavimuose.

Draugijos

Man atvažiavus į Worcesterį, buvo sekamos lietuvių draugijos: šv. Kazimiero, šv. Jurgio, šv. Liudviko, Lietuvių Piliečių Klau-

bas, Lietuvos Sūnų Draugija. Buvo šv. Kazimiero parapija.

Vėliau įsikūrė Birutės draugija, Lietuvos Dukterų draugija, Aido Choras, Aušrelės Choras (pastarasis buvo tautininkų).

Buvo įkurtas Worcesterio Lietuvių draugijų sąryšis, į kurį įėjo šešios pašalpinės draugijos. Sąryšio tikslas: įsigyti savo namą su svetaine. Visos draugijos mokėjo kasmet po 50 centų nuo kiekvieno savo nario į sąryšio išdą. Jos taipgi kasmet išrinkdavo po du atstovus į Sąryšio komitetą, kad jis ieškotų tinkamo namo.

Man teko būti tame komitete per keletą metų. Buvome suradę nemaža tinkamų pirmųjų vietų, bet kada tik būdavo susuktas visų draugijų viešas susirinkimas, visuomet komiteto pasiūlymus atmesdavo. Vėliau buvo padarytas toks nutarimas: komitetas, savo nuožiūra, be visuotinio narių susirinkimo, turi teisę, jei suras, namą pirkti.

Nepriklausoma parapija

Worcesteris įsikūrė nepriklausomų Romai lietuvių katalikų parapija su klebonu kunigū Mickevičium. Kadangi romiečių parapijos klebonas Bukaveckas buvo prastas, tai susidarė geros sąlygos "neprigulmingai" parapijai, į kurią susirašė visi laisvamaniai, net ir kai kurie socialistai! Aš nesirašiau. Atsikratęs vienos bažnyčios, neišrodė protinga remti kitą.

Iš pradžių pusėtina gerai sekėsi. Nusipirko bažnyčią ir per kelis metus gerai paaugėjo, kadangi jis buvo geras gėrikas.

(Bus daugiau)

Teheranas. — Eina girdai, kad jeigu Iranas pasirašys su JAV karinę sutartį, tai Tarybų Sąjunga, suilyg 1921 metų sutarties, okupuos pusę Irano.

DIDELĖ ŠALIS

Vakar (sausio 22) mano įspūdziai apie didelę šalį buvo 99-u keliu nuo Portland Ore., iki Red Bluff, Calif. Šiandien pasiekė didmiestį San Francisco.

Gamtos kūryba, kaip tai upės, kalnai, ežerai ir miškai, mus žavi. Jų didingumas krečia mūsų vaizduotę. Jie sujaudina mūsų jausmus ir atbudina mūsų sielą. Mes apie juos rašome įspūdzius, dainuojame dainas, kurioms muziką tvėrėm pašyba. Bet kaip giliau žmogus pagalvoji, kyla klausimus, kaip gi tas viskas reiškia?..

Grįžkime prie temos. Ką aš matau Californijoje

Šiaurinėje Californija mažai skiriasi nuo Oregono valstijos. Iš Kanados, British Columbijos visu Pacifiko pajūriu iki pat Meksikos uoliakalnių retėžis tęsiasi per beveik 2,000 mylių. Oregono ir šiaurinėje Californijoje kalnai aukšti ir gauruoti, tolyn į pietus jie darosi bukesni, siek tiek žemesni ir kloniai darosi platesni. Sacramento klonyje, artėjant link San Francisco, tų kalnų ir kalnelių atsiranda labai daug. Jie jau nebe plikos uolos, bet dengiasi juodžemiu.

Artėjant link San Francisco, pradėjo pasirodyti kur-ne-kur palmės ir kitokie kalnai nematyti medžiai. Apie 100 mylių į šiaurę nuo San Francisco jau ir vaismedžiai, kaip orendžiai, grapefruit'ai pradėjo rodytis. Kai kur matėsi daržovių daržai. Ganėsi dideli būriai avių. Jau 9-u keliu artėjome prie to garsaus Californijos miesto San Francisco. Kelias 99-as nuėina į Sacramento miestą kairėn, o mes imam 40-ą kelią, kuris veda mus į de-

šinę, pajūrio link, į San Francisco.

SAN FRANCISCO

Nuodugnai aprašyti šį garsų miestą čia neįmanoma. Reikėtų didelės knygos. Be to, aš jame tik staptelėjau keletai valandų ir ne daug man teko tą miestą matyti; bet visgi nors trumpai noriu apie jį šį tą pabrėžti.

Galingasis Pacifikas atsimušą į skardų Amerikos žemyną. Ta kalnų briauna apsaugo jį nuo Pacifiko bangų. Bet ties San Francisco Pacifikas išmušė spragą tai kontinento briaunai ir jo vanduo užliejo žemesnes vietas. Ta spraga dabar vadinama "Golden Gate." Užlajos dalis į šiaurę nuo "Golden Gate" vadinama Sv. Pavilo įlanka, į pietus — Sv. Franciskaus.

Kodėl ta atvara vadinama "Golden Gate"? Tėmijant saulėlydžius, kuomet skaidriji Californijos saulės skęsta vakaruose ir Ramųjų vandenyną, užlajos pavirsta aukso jūra. Nuo užlajos žiūrint į vakarus pro paauksuotą saulės spinduliais tarpkalnį, matai banguojančias beribio vandenyno auksines bangas. Todėl šis tarpkalnis ir vadinamas "Golden Gate"—auksiniai vartais. Bet kodėl tos įlankos pavadinotas Sv. Pavilo ir Sv. Franciskaus vardais — nežinau. Ispanai jas vadina San Pablo ir San Francisco įlankomis.

Tarp San Francisco įlankos ir Pacifiko apie 40 mylių ilgio pusiasaulis vadinamas San Francisco, ant kurio šio vardo miestas stovi.

Atsiradom San Francisco seniemiety. Nuo Oaklando tilto — raizgynės kelių ir viešelių. Daugiau

negu New Yorko didmiesty. Kaip jau pirma minėjau, į pietus nuo "Golden Gate" randasi pusiasaulis, lyg pirštas lindęs tarp San Francisco įlankos ir Ramiojo vandenyno. Šiauriniame to pusiasalio gale randasi San Francisco miestas. Tiesi, ilga Market gatvė dalina jį į šiaurinę ir pietrytinę miesto dalis. Šiaurinė Market gatvės galas atsiremia į San Francisco įlanką ir nuo ten ta gatvė tęsiasi į pietvakarius.

Nuo tilto (Oakland) mes įvažiuojame į San Francisco Skyway, ekspresinį kelią. Iš ten — į Central Freeway.

Važinėjant, mes matėm Knob Hill, Telegraph Hill, Russian Hill, Chinatown ir kitas išgarsėjusias San Francisco vietas. Bet, žinoma, tik matėm. Su jomis tikrai susipažinti reikėtų ne valandų, bet savaičių, o gal ir mėnesių laiko.

Abelnai, miestas labai kalnuotas. Važiuojant Californijos gatve, tarp Grant ir Kearny gatvių, taip buvo status krantas, kad net galva svaigsta, žiūrint žemyn.

Žmonių ir pastatų išvaizda nedaug skiriasi nuo bilė didmiesčio.

Važiuojant į pietus pajūrio link, matėsi gražių parkų ir puikių gyvenviečių. Bet gyvenamieji namai vis dar turi daug panašumo į ispanų architektūrą. Jie labai tankiai vienas prie kito sustatyti, neturi tiek daug žaliuojančių pievelių (lawns) ir nėra tiek daug medelių jų kiemuose, kaip kad Miami, Fla., arba kituose miestuose. Kalnuotai žemei, žinoma, tas neįmanoma.

Važiuojant keliu No. 1 ir pažvelgus į pietus, miesto panorama pasilieka pietrytiniame horizonte. Ten matosi kalnai ir kalneliai nu-

statyti trobesiais. Ten ant aukščiausio jų apylinkėje kalno matosi didžiulis kryžius. Pietinėje Californijoje matosi labai daug kryžių. Jie yra pėdsakai senųjų Californijos valdovų ispanų.

Californijos popietinė saulutė žeria milijonais kibirų auksinių spindulius. Sausio 23 d. pačiuose vidurinėse nasruose, Californijos vakariniai krantai ir beribis Ramusis vandenynas žėri auksiniais saulės spinduliais. Šen ir ten matosi tiltai, nutiesti toli į jūrą. Tų tiltų galuose veikia siurbliai, traukiant iš alejų iš po jūrinio žemės gelmių. Tie aliejynai vadinami "Tide Water Oil Fields."

Nuo Santa Cruz pasukome į kairę, atsitolinom nuo jūros kranto ir 101 keliu, apie 7-ą valandą vakaro, pasiekėme San Louis Obispo, Calif. Čia ir apsinakvojome.

Bevardis

Iš dažų vaistai

Jau labai seniai prontosvilas naudojamas audiniams dažyti. Tačiau tik prieš dvidešimt penkerius metus buvo patirta, kad šie tekstilės dažai turi gydomųjų savybių. Jie buvo pradėti naudoti medicinoje raudoono streptocido vardu.

Dar labiau efektyvus pasirodė baltasis streptocidas. Nuo jo pavadinimo — sulfanilamid—ir atsirado sulfanilamidinių preparatų vardas. Jų atradimas buvo didelis laimėjimas medicinoje. Dabar medicinos praktikoje naudojama apie dvidešimt šio tipo preparatų, o iš viso jų yra apie keturi tūkstančiai.

Dabar mažai kas ir žino, kad šių taip plačiai naudojamų preparatų "protėvis"—tekstilės dažai.

Žinios iš Lietuvos

1959 metų astronominis kalendorius

VILNIUS. Lietuvos TSR Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla išleido astronominį kalendorių 1959 metų. Knygoje yra astronominiams stebėjimams reikalingos lentelės, schemos, žemėlapiai. Kalendoriuje įdėtas Mėnulio žemėlapis, o taip pat Mėnulio kraterių ir "jūrų" pavadinimų sąrašas. Mėnulio topografijai skirtas specialus straipsnis. Keliuose knygos puslapiuose išspausdinta iš lenkų žurnalo "Uranis" žvaigždėlapio fotoreprodukcija.

Atskiri kalendoriaus straipsniai pasakoja apie Antarktidės tyrimus, o taip pat apie mokslinius tyrimus, atliktus Tarptautiniais geofiziniais metais.

"Laboratorija kosmose" taip pavadinamas vienas kalendoriaus straipsnis, supažindinantis su kai kuriais mokslininkų atliktam mokslinių tyrimų principais, remiantis tarybiniais dirbtiniais žemės palydovais.

Kalendoriaus skaitytojai juo puslapiuose gali gauti kai kurių žinių astronomijos mokslo vystymosi Lietuvoje klausimais, sužinoti apie vieną puikiausių XVII amžiaus kartografijos paminklų — 1613 metų Lietuvos žemėlapių.

Gyvenvietės septynmetis

ROKISKIS. Kas seniai buvo jo naujojo rajono darbininkų gyvenvietėje Juodupėje, tas šiandien jos neatpažinti. Jau iš tolo baltuoja milžiniški "Nemuno" vilnionių audinių fabriko cechai, akį džiugina naujos, tiesios gatvės. Visur matyti statymų pastoliai. Vien per praėjusius

dvejus metus čia pastatyta daugiau kaip 200 gyvenamųjų namų, universalinė parduotuvė, ligoninė, imonės klubas, biblioteka ir daug kitų pastatų.

Naujas, milžiniškas perspektyvas Juodupėje atveria naujasis septynmečio planas. Per septynmetį miestas dar labiau pagražės. Jį papuos naujos gatvės, skverai, bus pastatyta daugiau kaip 20 dviaukščių gyvenamųjų namų, valgykla, viešbutis, autobusų stotis. Daugeliui šitų statybų bus panaudoti vietoje gaminami šlako - betono bloklai. Pagrindinės gyvenvietės gatvės bus asfaltuotos.

Pučiamųjų orkestro ataskaitinis koncertas

VILNIUS. Lietuvos TSR Valstybinėje filharmonijoje įvyko Vilniaus Centrinio kultūros ir poilsio parko pučiamųjų orkestro ataskaitinis koncertas.

Pučiamųjų orkestras buvo įsteigtas 1957 metais. Lietuvos TSR nusipelnusio

artisto V. Žiliaus vadovaujamas kolektyvas pasiekė nemažą kūrybinių laimėjimų. Jo repertuare yra apie 300 klasikų, lietuvių ir kitų broliškųjų respublikų kompozitorių kūrinių. Pirmajame respublikiniame jaunimo festivalyje jis iškovojo laureato vardą. Orkestras ne kartą koncertavo Vilniuje, Kaune, Palangoje, Tarybų Latvijos sostinėje Rygoje. Per nepilnus dvejus savo veiklos metus orkestras surengė apie 200 koncertų.

Ataskaitinis koncertas prasidėjo V. Žiliaus maršu "Į ateitį šviesia." Buvo atlikti taip pat fantazija iš V. Klovos operos "Pilenai," J. Juzeliūno maršas "Jaunystė," J. Tallat-Kelpšos, B. Dvariono, K. Kavecko dainos, klasikinės muzikos ir tarybinių kompozitorių kūrinių. Koncerte taip pat dalyvavo Lietuvos TSR nusipelnęs valstybinis choras ir Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir balet teatro solistas, respublikos liaudies artistas J. Stasiūnas.

Visuomenė šiltai sutiko jauno muzikinio kolektyvo ataskaitinį koncertą.

Muziejų darbuotojų bendradarbiavimas

ŠIAULIAI. "Aušros" istorijos - etnografijos muziejaus darbuotojų grupė sugrįžo iš ekspedicijos po vakarinę Zemaitiją. Šios ekspedicijos metu jie talkininkavo Klaipėdos kraštotyros muziejaus darbuoto-

jams renkant senienas. Surinkta nemaža vertingų buitinųjų daiktų, knygų, dokumentų, ordinų, medalių, liaudies menininkų darbų. Dalis jų papildė Klaipėdos muziejaus fondus, kitą dalį parsigabeno pas save šiauliečiai.

Abiejų muziejų kolektyvai susitarė ateinančią vasarą suruošti antrą bendrą išvyką eksponatams rinkti.

Tamprūs ryšius vietoje muziejus palaiko taip pat su Vilniaus ir Kauno muziejų darbuotojais. Vilniaus Valstybinis dailės muziejus Šiauliuose pernai surengė keletą tarybinių dailininkų parodų. Savo ruožtu "Aušros" muziejaus bendradarbiai į Vilnių buvo nuvežę geriausius liaudies meistrų darbų pavyzdžius. Kauno M. K. Čiurlionio vardo muziejus buvo suorganizavęs kilnojimąją lietuvių tarybinių dailininkų darbų parodą. Renkant memuarinę medžiagą apie pirmąjį lietuvių proletarinį poetą Julijū Janonį, didelę pagalbą suteikė Biržų kraštotyros muziejaus bendradarbiai.

Kompozitorių-saviveiklininkų mokymasis

VILNIUS. Daugelyje choro ratelių mėgstama švelni melodinga daina "Tykus, tykus vakaras." Ją atlieka saviveiklos artistai gamyklos klubų ar kolūkių kultūros namų koncertuose. Jos autorius yra didelis muzikos mėgėjas, vienas Klaipėdos mokyklos mokytojas Jonas Statkus. Jis sukūrė ir dar vieną "Kolūkiečių dainą," kuri yra labai populiarai atliekama ir klausytojų tarpe. Šis kompozitoriaus - saviveiklininko sėkmingo kūrybinio darbo pavydys yra ne vienintelis. Savo muzikos kūrinius rinkiniuose paskelbė ir saviveiklinio kolektyvo Šiauliuose vadovas, Lietuvos TSR Valstybinės konservatorijos studentas - neakivaizdininkas Liudas Andriulis.

Liudas Andriulis ir Jonas Statkus kartu su 15 kitų muzikinės kūrybos mėgėjų atvyko į Vilnių, į pirmąjį respublikinį kompozitorių - saviveiklininkų seminara. Jie studijuos harmoniją ir kompoziciją, gaus kvalifikuotą konsultaciją pas kompozitorius - profesionalus. Atskiruose užsiėmimuose bus teoriškai nagrinėjami ir svarstomi kai kurių kompozitorių - saviveiklininkų kūrinių.

Respublikiniai liaudies kūrybos namai nutarė iki vakarinę Zemaitiją. Šios ekspedicijos metu jie talkininkavo Klaipėdos kraštotyros muziejaus darbuoto-

KAIP CARAS IR NAPOLEONAS SUSITIKO VIDURYJE NEMUNO

1812 metų Napoleono karas prieš Rusiją, tai buvo tik jo karjeros sūnumas. Pirmo per kelis metus ir keliais atvejais Rusija ir Napoleonas karavo Italijoje, Austrijoje, Vokietijoje ir Lenkijoje.

Tiesa, nors Rusijos carai neapkentė Francūzijos revoliucijos, bet jie aktyviai nedalyvavo francūzų revoliucijos smaugime. Tarpe Rusijos ir napoleoniškos Francūzijos karai prasidėjo tik tada, kada jau Francūzų revoliucija išsigimė į kitų šalių užkariavimus.

1799 metais Rusijos armija, field-marsalo Suvorovo vadovaujama, sudavė Napoleono jėgoms smūgį Italijoje.

1805 metais Rusija nusiskubino Austrijai į pagalbą prieš Napoleoną, bet tų metų pabaigoje jos ir austrų jėgas Napoleonas įveikė prie Austerlitzo. Iweikė todėl, kad Rusijos caras Aleksandras I ir Austrijos imperatorius kišosi į karinius reikalus ir suardė rusų karvedžių planą.

1806 metais Rusija skubino Prūsijai į talką prieš Napoleono užpuolimą, bet pirm jos armija pasiekė Vokietiją, tai Napoleonas sumušė vokiečius prie Jenos ir Auerstado.

Karas Lenkijoje ir Rytų Prūsijoje

1795 metais Austrija, Vokietija ir Rusija pasidalino Lenkiją. Rusija gavo tik savo, ukrainiečių, baltarusių teritorijas, ir Lietuvą į rytus nuo Nemuno.

Austrija ir Vokietija pasigrobė Lenkijos plotus. Vokietijai teko Lenkijos daugiausia, su jos sostine Varšuva, iki Va-

karinio Bugo upės, ir Suvalkija.

Napoleonas, parblokęs Vokietiją, atsteigė Lenkijos "nepriklausomybę" iš vokiečių pavergtą plotą ir ją pavadino "Lenkijos (Varšuvos) hercogija," kuri buvo pilnoje Napoleono priklausomybėje. Nuo Grodno iki Baltijos jūros Nemunas buvo siena tarpe Rusijos ir Napoleono valdų.

Napoleonas siekė toliau nuštumti Rusiją į rytus.

Nuo Varšuvos iki Tilžės ir Nemuno

1806 ir 1807 metais Lenkijoje ėjo karas tarpe Rusijos ir Napoleono. Bet Napoleonui jis nebuvo sėkmingas.

1806 m. gruodžio 26 d. rusų 40,000 armija sumušė Napoleono 30,000 armiją prie Pultusko, ant Narevo upės.

Napoleonas Lenkijoje turėjo virš 200,000 armija, bet ji buvo plačiai pasisklaidžius. Nuo Narevo upės jo armijos likučiai pabėgo į Rytų Prūsiją.

Žiauriausias mūšis prie Preussisch Eylau

1807 m. vasario 7 ir 8 dienomis įvyko žiauriausias mūšis prie Preussisch Eylau. Napoleonas ten sutraukė 70,000 armija prieš rusų 56,000 ir norėjo jiems "atsilyginti" už pralaimėjimą prie Pultusko. Rusų generolas Denisas Davydovas, kuris dalyvavo mūšyje, savo užrašuose rašo: "Prasidėjo mūšis. Tik šiaurame plote virš 20,000 vyrų iš abiejų pusių badėsi durtuvais. Aš buvau liudininkas tos baltijos skerdynės, ir pasakysiu teisybę: bėgyje šešiolikos karo kampanijų mano tarnybos, mū-

šų gadynėje, aš dar nemačiau tokios žudynės." Per pusvalandį nebuvo girdėti nei kanuolių, nei šautuvų šaudymų, nei pačiame mūšio centre, nei jo sparuose: buvo tik keistas ūžimas, kriokimas ir žvakėsėjimas susirėmusio iš abiejų pusių drąsių karių. Ant krūvų mirusių krito kiti, žmonės virto vieni ant kitų dešimtinis ir šimtais, taip, kad iš lavonų susidarė aukštos "tvoros." Pagaliau mūšis baigėsi pergalė.

"Francūzų generolo Odjero korpusas buvo sumuštas. Mūsų pėstininkams pagalba nepriėjo rusų raitariai vadovystėje kunigaikščio Galicino ir galutinai francūzus pribaigė."

Suprantama, kad eilėje kitų punktų panašiai nukentėjo rusai. Po dviejų dienų žiauriausių kautynių Napoleonas savo jėgas atitraukė link Pasėgrėvės upės, o rusai pasitraukė linki Karaliaučiaus.

Napoleonas buvo užsispyrėlis ir stengdavosi pasilaikyti mūšio vietoje, kad galėtų girtis savo "pergalė." Taip ir čia; jis persigrupavo ir Preussisch Eylau sritin prisitūmė nuo 2,000 iki 3,000 savo karių, kurie ten išbuvo devynias dienas. Bet tas jam pasibaigė blogai. Rusų kazokai, vadovystėje Platovo, užklupo francūzus, išmušė ir net į vyrausių Napoleono jėgų sprandą įsikabino.

Prie Preussisch Eylau rusai neteko 26,000; francūzai 30,000 užmuštai ir sužeistais. 1807 m. birželio 14 d., prie Fridlando, Napoleonui pasitaravo rusų caro mylimas vokiečių generolas L. Benningsenas, nes jis ten žioplai rusų jėgas sugrupavo.

Rusai turėjo tik 80,000 vyrų, o Napoleonas 170,000 (tiesa, ne visos jo jėgos mūšyje dalyvavo). Kautynės rusai pralaimėjo. Jie neteko 15,000 užmuštai ir sužeistais.

"Meilė" imperatorių, susitikusių Nemune

Po Fridlando Napoleonas atvyko prie Nemuno į Tilžę, o caras Aleksandras I į Šiaulius. Napoleonas dar neturėjo palankiamai būti vertis į Rusiją, o caras norėjo sukuopti daugiau jėgų kovai prieš Napoleoną Europoje. Abu lošė diplomatiją. Rusijos caras pasiuntė į Tilžę generolą Loban-Rostovskį, siūlydamas Napoleonui susitikimą. Napoleonas sutiko pasimatyti su caru.

Bet nei Napoleonas norėjo vykti į Rusijos žemę, nes manė, kad tai būtų "nusižeminimas" iš jo pusės, nei Rusijos caras norėjo vykti į Napoleono užkariavus plotus. Nemuno viduryje buvo pastatytas didelis plukdas iš sienojų, o ant jo įrengtas paviljonas iš atskirų dviejų kambarių — vienas Napoleonui, kitas — Aleksandru.

1807 m. birželio 25 d. 2 val. po pietų tam paviljone ir įvyko pirmas Napoleono ir Aleksandro susitikimas. Vakarinėje Nemuno pusėje išsiriškavo Napoleono gvardija, o rytinėje — caro gvardija. Napoleonas plaukė linki paviljono gražioje valtyje, apsuptas savo generolų ir maršalų, virš valties plėvėsavo dvi vėliavos

su didele raide "N." Rusijos caras, taip pat apsuptas generolų, plaukė gražioje valtyje linki paviljono, ant kurios plėvėsavo vėliava su raide "A."

Napoleonas pirmas priplaukė plukdą ir užėjo ant jo. Iš antros pusės atplaukė caras. Jie susitiko, pasisveikino ir nuėjo į paviljoną virš valties. Taršė tik jie du, be jokių liudininkų, beveik dvi valandas. Po pasitarimo abu išėjo labai linksmi ir "draugiški."

Po šio pasitarimo Tilžėje buvo pasirašyta Rusijos ir Francūzijos taika. Tilžėje įvyko abiejų šalių gvardijos paradas. Caras ir Napoleonas sveikino parada. Po parado caras nuvyko į Napoleono buveinę, o rusų ir francūzų gvardiečiai turėjo bendrus pietus. Tarpe Napoleono ir caro užsimezgė toks "draugiškumas," kad Napoleonas net parnorėjo vesti caro seserį.

Bet tas "draugiškumas" buvo tik diplomatinis monas. Abidvi šalys buvo galingos, abiejų paldonai ruošėsi prėkaro. Nors caras ir Napoleonas ir vėliau dar susitikdavo, bet vienas nuo antro slaptai kuopė jėgas ir suokalbavo.

1809 m. Napoleonui pavyko sukurstyti į karą prieš Rusiją švediją ir Turkiją. Švedija greitai buvo sumušta, bet Turkija kariavo dar 1812 metais. Tik prieš pat Napoleono užpuolimą ant Rusijos rusų vadas Kutuzovas sumušė turkus ir privertė ieškoti taikos.

1812 m. birželį Napoleonas slaptai, be karo paskelbimo, užpuolė Rusiją. Jis tą karą prakišo. Vėliau Rusijos armija nusivijo į Europon. Prieš Napoleono galią sukilo Europos valstybės ir baigėsi jo karjera. V. Sūnus

Isigykite Labai Svarbų Metrašį

"VILNIES" KALENDORIŲ

Išleido Dienraštis Vilnis
Sutaisė Leonas Jonikas

Labai svarbus kūrinys, kuris reikalingas kiekvienos kultūriškos šeimos namuose. Daug įvairių informacijų, kurias, reikalingas esant, atsiskleidei knyga ir turi po savo akimis.

Turiningas raštai iš įvairių mokslo sričių ir yra gražios poezijos žymiausių lietuvių poetų.

Puslapių 128 Kaina \$1.00

GAUNAMAS "LAISVĖS" KNYGYNE

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Užsisakantiems iš kitur persiuntimą apmokame.

Filmų iš Tarybų Lietuvos rodymas Mass. valstijoje

Jau buvo rašyta š. m. "Laisvės" num. 13, kad gražiųjų filmų iš Tarybų Lietuvos parodymo maršrutas bus balandžio mėnesį ir kad patogūs du sekmadeniai, būtent, bal. 19 ir 26, buvo neužimti. Dabar yra džiugu pranešti, kad minėtos dienos abi užimtos. Parodymas įvyks sekamosiose vietose:

Worcester — balandžio 17 d., 29 Endicott St., vakare.

Lawrence - Methuen — balandžio 18 d., Maple Parko patalpose.

Lynne — balandžio 19 d. (M. Sinkus rašo, kad šios

progos neprakeis.)

So. Bostone — balandžio 24 d., 318 W. Broadway, vakare.

Montello — balandžio 25 d., 668 Main St., vakare.

Stoughton — balandžio 26 d., 3 val. popiet, rengia Lietuvos Suvienytos Draugijos, savininkai svetainės, 24 Marton St.

Filmų pavadinimai: "Zydek, jaunystel," "Lietuvių meno dekada Maskvoje" ir "Urugvajaus lietuvių deklamacija Lietuvoje." Vienu vakaru visus pamatysite. Kolonijų rengėjai patys garsinkite

Maršruto tvarkytojas

MIAMI, FLA.

DAUG SVEČIŲ FLORIDOJ

Pietinėje Floridos dalyje ši žiema nepaprastai šilta. Dėka gero oro čia atvykę svečiai džiaugiasi ir šildosi, o vietiniai daro gerą biznį. Miami ir Miami Beach gatvės pilnos svetimų automobilių ir žmonių.

Siuo tarpu ir lietuvių čia daugiau atvyksta iš šaltesniųjų valstijų negu pirmiesiems metais. Tad ir piknikai įvyksta dažniau ir didesni. Štai, vasario 22 d. Socialio Lietuvių Klubo piknike teko matyti daugiau svetalių negu bent kada pirmiau. Manau, kad galėjo būti apie porą šimtų svečių. Gaspadinės ir gaspadoriai paruošė didesnius stalus ir taj nesutlipo. Reikėjo ir antrą stalą paruošti. Minėtą skaičių svečių, pagal mūsų mažą skaičių, galima pavadinti dideliu.

Iš rečiau matytų svečių čia teko sutikti Bronę ir Wolterį Keršulius iš New Yorko, čia yra Skliutas iš Massachusetts, Petronis iš Connecticut, K. Kriaučiūnas iš New Yorko, dainininkas Vainekis iš N. Y., Sutkai iš Brooklyno, chorvedis Paura iš Mass.

Yra daugelis kitų svečių iš minėtų ir kitų valstijų, kurių pavardžių šiam reporteriui neteko sužinoti. Beje, Miami aplankė Vincas Andriulis, o paskiau čia sustojo ir Jonas Gasiūnas, grįždamas iš Pietų Amerikos. Gaila, kad jie svečiai negalėjo pabavuti bent kiek ilgčiau.

Bet dar reikia kai ką pasakyti apie Socialio Lietuvių Klubo kultūrinę veiklą. Prieš porą savaitių šis klubas suruošė filmų vakarą. Visi trys filmai gana gražiai pavaizdavo mūsų senos tėvynės gyvenimą, meną, jaunimo festivalį. Smagu buvo matyti ir prisiminti tą kraštą, kuriame gimėme ir augome. Filmų vakaras gerai pavyko.

Mūsų piknikai taip pat keičia savo veidą. Kuomet pirmiau būdavo veik išimtinai tik gerai ir skaniai paruošti pietūs, tai to negalima pasakyti apie peraitą pikniką. Jis buvo ir kultūrinis piknikas.

Keletas svečių pasakė trumpas kalbas. Jų tarpe buvo adv. Masytė, V. Keršulis, muz. Paura ir kiti. Paura ir K. Kriaučiūnas sudainavo dueta. Balzaris sudainavo solo gražią dainelę. Paskiau vėl Kriaučiūnas išstojo su keliomis komiškomis eilėmis. Jis jas tinkamai deklamavo ir publika turėjo smagaus juoko.

Atsirado ir muzikantas, T. Benis, su gera harmonika. Kai tik jis užtraukė lietuvišką polkute, tai dingo ir senatvė, Zekonio kieme pradėjo kojos trepsėti ir poros suktilis į ratą. Sokėjų atsirado gana apsciai. O Masytė pradėjo imti filmą, kurią žadėjo parodyti sekančiam piknikui.

Pagaliam meno mylėtojas Aleksaitis pakvietė būrelį svečių į Zekonių namą. Ten šis nuosirdus menininkas mums iš rekordų davė dainuojantį Daratėlės vedamą Aido chorą, Brooklyno chorą, Zuzanos Kazokytės keletą solo ir eilę kitų dainų.

Pikniko programai tinkamai pirmininkavo Klubo veikėjas Antanas Mason.

Viskas gerai ir linksmai praėjo. Bet čia mes sužinojome ir nemalonią žinią. Piknike negalėjo dalyvauti Daratėlė Yuden, kuri taip tinkamai vadovavo ir pastatė scenoje operą "Zaporožietis už Dunojaus." O ji čia vieši pas savo mylimą motulę. Ji negalėjo su mumis dalyvauti dėl sveikatos. Mes visi Daratėlei linkime geriausios sveikatos ir gero poilsio Floridos šiltame ore. Greit ji bus su mumis.

Cia mes dar nieko nesakėme ir šiuo tarpu negalime sakyti, nes šių eilučių rašytojui stoka informacijų apie patį pereitą ir būsimą pikniko pagrindą. Tai apie tuos darbuotojus, moteris ir vyrus, kurie planuoja, dirba, perka, maistą gamina, kad tokie piknikai įvyktų. Jų galvoje, jų darbu mes pasidžiaugiami sėkmingais piknikais, pokyliais. Mes jūs nepamiršime.

Reporteris

Waterbury, Conn.

Po sunkios ir ilgos ligos mirė Barbora Statkevičienė. Paliko sūnų Juozą, dukterį Mrs. Klish, posūnį William Statkevičių ir vieną anūką. Palaidota vasario 23 dieną Waterburio lietuvių kapinėse. Nors buvo darbo diena, į kapus palydėjo 20-mis automobilių. Atsisveikinimo kalbą pasakė laidotuvių direktorius Stankevičius. Padėkojo visiems, kurie palydėjo ir kurie ją laikė sergančią ir šermininėje. Visus užprašė pas velionės sūnų Juozą užkandžių.

Velionė priklausė prie priėmimo Darbininkų Susivienijimo 49 kuopos, skaitė Laisvę per daugelį metų, buvo gero būdo ir draugiška moteris. Gaila, labai gaila jos!

Strižauskas Juozas

Detroit, Mich.

Mirė pažangietis Stasys Tvarijonas

Vasario 15 d., 10 val. vakare Receiving ligoninėje, mirė taurus ir pažangus Lietuvos sūnus, Stasys Tvarijonas, sulaukęs apie 75 metus.

Velionis paėjo iš Rundžių kaimo, Ukmergės rajono. Buvo per ilgus metus kultūros ir apšvietos organizacijos LLD 188-tos kuopos narys, kuri randasi Hamtramck, Mich. Buvo narys Detroito Pilietinio ir Pašalpos Klubo. Taipgi buvo Detroito Draugiško Klubo narys. Visados lankydavo pažangiečių parangius, buvo "Laisvės" skaitytojas ir dalininkas. Apie 3 metai atgal "Laisvės" šerūs perdavė Moterų Pažangos Klubui.

Gyvas būdamas ir matydamas, kad su buvusiu laisvė žmogumi, jam numirus, pasielgia priešingai jo įsitikinimams, jis yra išsitaręs, kad pas mus yra dirbtinai laisvamanių ir susipratėlių. Velionio buvo tiesa, nes pas mus tas atsitinka tankiai. Ir kad neatsitiktų ir jam tas, kol gyvas buvo savo ištikimo draugo Antano Gailiūso prašė, kad jis būtų laisvai palaidotas. Kad būtų jo rankos laisvos ir nesurištos; kad nebūtų kvietas atbulkabierių prie jo karsto.

Antanas Gailiūsis vertas pagarbos. Jis velionio pagaidavimą išpildė ir palaidojo laisvai, kaip civilizuotam žmogui prigulio. Išlydint iš koplyčios keletą žodžių tarė S. R. ir ant kapinių ilgesnį prakalbėję pasakė M. L. Balčiūnas. Į kapines palydėjo geras skaičius žmonių. Po palaidojimo palydovai buvo pakviesti į Detroito Lietuvių Klubą užkandžių.

Taigi 18 d. vasario tapo supiltas naujas kapas tauriam ir pažangiam lietuviui Woodmere kapinėse, Stasiui Tvarijonui.

Palydovas

Thomaston, Conn.

Iš mūsų apylinkės nesimato žineliu, o galima būtų jį parašyti. "Laisvės" skaitytojai norėtų jų matyti.

Pas mus lietuvių yra apie 50 šeimų. Turime ir "Laisvės" skaitytojų, bet vis tai jau senesnio amžiaus lietuviai. Jaunimas mažai įdoma politika, o daugelis nemoka ir lietuvių kalbos.

Darbu yra, bet nelabai gerai dirba. Yra ir bedarbių.

Yra ir sergančių lietuvių. Tai tokios naujienos pas mus. Nėra kuo pasigirti.

Thomastonietis

SKAITYTOJŲ BALSAI

FASISTAI IR GYVŲŲ APSAUGOS NUO ŽIAURUMŲ DRAUGIJA

Italijos Gyvųjų Apsaugos nuo žiaurumų draugija iteikė skundą prieš grupę jaunų neofasistų, kurie parasitino Romos peles ant žmonių Romos teatre tėjiančių, priešfasistinių vaidinimų.

Publikos išvedžiojai gaudė peles. Gyvųjų Apsaugos draugija sako, kad keliolika pelių buvo sumindžiota. Ir davė skundą prieš piktadarius, kurie, pagal Italijos baudžiamąjį kodeksą, gali užsimekti iki po \$36.

Keista ir ta draugija. Kuomet išlekiančius ir prakiančius pavargusius paukščius, supuolusius samariuose ant smėlynų poilsui, gauda, muša ir konservuoja į skardines, tai "apsaugos draugija" to nemato, o kada kelias peles sumindžiojo išsigandusi publika, — protestuoja.

Tos draugijos komiteto narius reikia pasiūsti pas kalvį, kad jis jų galvose priveržtu atsiluisavusius sriubus, tai gal tada padarytu skirtumą tarp dailiaplunksnio čiubančio paukščio ir nekenčiamai cybiančios pelės.

TABOKIŲ ŽINIAI

Pietinės Dakotos valstijos senatas 18 balsų prieš 16 nutarė, kad ant kiekvieno pakelto papirusu būtų uždėta mirties kaukuolė ir sukryžiuoti kaulai, kaip kad ant nuodų butelio uždėta.

Kažin, ar tas nors kiek sumažins rūkymą? *J. N.*

VAIKAI IR LIETUVYBĖ

Tiek per spaudą, tiek ypatyškose pasikalbėjimuose mes nuolatos, ne tik J. V., bet ir Kanadoje, Pietų Amerikoje ir visur kitur, kur tik randasi mūsų tautiečių, liečiame lietuvių nykimo klausimą. Bėgantis laikas, galima sakyti, "glėbiais" nešasi senąją kartą, kuomet veik niekas nepapildė jų apleistos vietos. Yra visiškai aišku, kad prabėgus dar dešėtui metų, lietuvių tik vardas bepaliks. To, man rodos, niekas nebandytų užginti. Vienok, mano manymu, tam mūsų nykimui gal ir galima būtų eiga kiek sulėtinti.

Daug kaltės suverčiama ant tėvų, kad jie nemoko savo vaikus lietuvių kalbos iš savo galvos arba iš laikraščių ar knygų, kurie mokyklos amžiaus vaikams atrodo kaip tikra misterija.

Mūsų pažangioji spauda atliki ir atlieka šaunų darbą, išleidama įvairaus turinio knygu, bet kad išleisti lietuvių kalbos vadovėlių ma-

žamečiams, apie tai niekas nepagalvojo. O toks vadovėlis turėtų rasti kiekvieno lietuviu namuose, kur yra mokyklinio amžiaus vaikučių. Turint tokį vadovėlį, tėvai galėtų paraginti savo vaikus iš jų pasimokyti. O kad tai galima būtų atlikti be prievartos, reikėtų su prizadais juos paskatinti tokį vadovėlį išstai perskaityti. Tai būtų labai gera pradžia, taip saktant, įžengti į lietuvių kalbą, kad ji neatrodytų kokiai tai paslaptinga-misteriška. Pasimokęs iš tokio vadovėlio, jaunuolis įgaus pagrindinį supratimą lietuvių kalbos, o tuomet gal ne vienas imsis už skaitymo laikraščių ir knygų.

Mano manymu, tokį vadovėlį reikėtų greitai paruošti ir išspausdinti. Į pagalbą su pinigais galėtų ateiti ne tik pavienės ypatos, bet draugijos ir klubai, kurių dar mes gana daug turime. Už įdėtus pinigus, gavę vadovėlius, galėtų padalinti tarpe savo narių, kurie juos pateiktų mažomečiams, kad jie iš jų pasimokytu.

Sioji mintis man kilo bestebint porą vaikučių, kuriems, mano manymu, tokie vadovėliai būtų labai reikalingi, kad pramoktų lietuvių kalbos.

Būtų pageidaujama, kad ir kas daugiau pasisakytų šiuo klausimu. O jeigu toks vadovėlis bus išleistas, aš padarysiu pradžią su pora dešėtu dolerių.

A. D. Washington, D. C.

"PER MAZAS" PELNAS

Washington Electric Co. "Pebo", kuri valdo ir kontroliuoja jėgą dėl apšvietimo namų ir miesto gatvių, pareikalavo iš miesto valdybos, kad leistų jai pakelti kainą už elektrą.

Valdyba paskyrė keletą dienų dėl publikos ateiti į miesto valdybos posėdžius ir išreikšti savo nuomonę apie pakėlimą kainos už elektros jėgos naudojimą.

Prasidėjo ilgos derybos su kompanijos atstovais, kurie reikalauja iš miesto atstovybės 6.95% daugiau už elektros naudojimą. Jie įrodinėjo, kad šiandien viskas labai pabrango ir kompanija yra priversta mokėti daugiau už materiolus, kurie išsysto elektrinę jėgą. Algos dėl visu, kurie tarnauja ir dirba dėl kompanijos, būvę pakeltos prieš trejus metus. Išlaidos viršija pelną ir kompanija skolina pinigų padengimui nuostolių.

O daugiau už viską grūmoja šerinininkai, bijodami, kad kompanija nustos jiems mokėti dividendus. Šerinininkams kompanija turi kasmet mokėti dividendus.

Bet buvo visai pamiršta tai, kad tarp jų, kurie naudoja elektros jėgą, yra dauguma darbininkų ir vargdienų, kurie vargiai pajėgia palaikyti savo išvargintą kūną.

Praeitais metais "Pebo" pareikalavo pakelti kainą už elektrą ir gavo leidimą. Bet, kaip matome, to neužtenka. Tai miesto valdyba vėl sutiko leisti pakelti kainą, ir kompanija vėl gaus \$2,171,000 gryno pelno per metus.

Darbininkija dejuoja po sunkiu kapitalistinio išnaudavimo jungu.

Stjepanas Jonišketis

Waterbury, Conn.

MIRUS

Barborai Statkevičienei

Reiškiame mūsų nuosirdžią užuojautą sūnui, marčiai ir anūkiui; dukrelei, žentui Joseph Klish ir posūnui William Statkevičiui.

V. Jokubonis	K. Lusas
Kl. Yankeliūnienė	P. Marozai
A. Antanavičius	K. Krasnitskas
K. Danisevičius	J. ir M. Strižauskai
J. Vaitonis	P. Bokas
J. Zalenekas	

Reikale pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės istorijos

Man rodosi, kad pas mus labai mažai tesirūpinama pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės istorija. Jau prabėgo šeši mėnesiai nuo mūsų draugijų suvažiavimų, gi "Laisvėje" dar kaip ir nebuvo parašyta kiek įsamesnio straipsnio tuo klausimu.

Tas klausimas, rodos, buvo paliktas ALDDL centro komitetui, bet kodėl komitetas tuo reikalu taip mažai teduoda žinių? "Laisvėje"

buvo, taip saktant, tik prabėgomis pažymėta biskų Bimbos ir Mizaros Kristoforo ir kartą biskį prisiminė Jakubka, tai ir viskas. Iš kolonijų susirūpinta rimtai tik Clevelando draugu, —jie dalyką paėmė visiškai rimtai. Kitos kolonijos, kaip Baltimorė ir Worcesteris, irgi, rodos, išrinko komisijas, ar tik apaklbėjų reikalą. Gi iš kitų vietų tik skundėsi, kad visi rašytojai išmirė, nebėra kam rašyti, ir užbaigta.

Bet aš nenoriu tuo tikėti; aš manau, kad dar yra visose kolonijose gana gyvų, kurie gali parašyti iš anų laikų veikimo atsiminimų formoje, tik reikia, kad juos kas nors ragintų, judintų, o pamatysite, kaip rašytojų atsiras. Pavyzdžiui, pittsburghiečiai irgi tylėjo iki šiol, laukė, bet dabar jau imasi darbo. Mes, J. ir E. Sliškai, nors dabar gyvename Floridoje, bet anų dienų veikimo dvasia tebėra mums artima. Todėl susirašinėjame su vietiniais draugais, kaip J. K. Mažukna ir J. Miliauskas, ir maždaug susitarėm taip: mes rašysime atsiminimus iš Soho dalies veikimo, Mažukna iš N. S., o Miliauskas iš McKees Rocks.

Bet tai negana, negalima gi praleisti kai kurių kitų Pittsburgho apylinkių, kaip New Kensington, Wilmerding, East Pittsburgh ir Braddock, Cuddy ir Trevesziavimų, gi "Laisvėje" dar kaip ir nebuvo parašyta kiek įsamesnio straipsnio tuo klausimu.

Būtų gerai, kad tie draugai susiebtų ir pasitartų kaip dirbti. Matote, draugai, koks reikalas, anot Jakobkos žodžių: Bimba, Mizara ar kas kitas neparatai tik Clevelando draugu, šys mums istorijos, jeigu mes neparūpinsime jiems medžiagos. Taigi, draugai, prieš darbo!

J. D. Slička
760 N. W. 47th Ter.
Miami 37, Florida

NUO RED. Jūsų turima choro nuotrauka kalbamam tikslui yra gera. Klišės daranti firma iš didelės nuotraukos gali padaryt klišę reikiamo dydžio.

KNYGA, SVIESA, MEILĖ IR LAIMĖ

SAULĖS ROSTYBĖ. Kaip iš jaunatvės fontano trykšta iš šitos knygos (romano) ne tikai vaikystės bei jaunystės poezija, bet drauge ir viduramžio vaisingas, kūrybingas gyvenimas, džiaugsmas, meilė ir laimė. 311 psl. Kaina tik \$2.

CIKAGOS SESĖLIAL. Baisiai aštrūs siurpuliai eina per visą skaitytojo kūną, kai jis šitos knygos apsakymus skaito ir mato, kaip žmonės vargsta ir kenčia po karaliaus Dolerio padu. 316 psl. Kaina \$2.

SIKDIES KČMAL. Ir džiaugsmo, ir liūdesio asarų nesulaiko skaitytojas, kai jis šita knyga (romana) skaito ir jaučia ir matoką? Jis pats ras skaitydamas. 419 psl. Kaina \$2.

SLEIPTARNIAI. Šita didelė knyga labai vaizdingai parodo Amerikos lietuvių ne tikai vargus, kovas ir kančias svetimoje žemėje, bet kartu ir labai didelę meilę savo gimtiniam kraštui ir jo žmonėms. 652 psl. Kaina tik \$2!

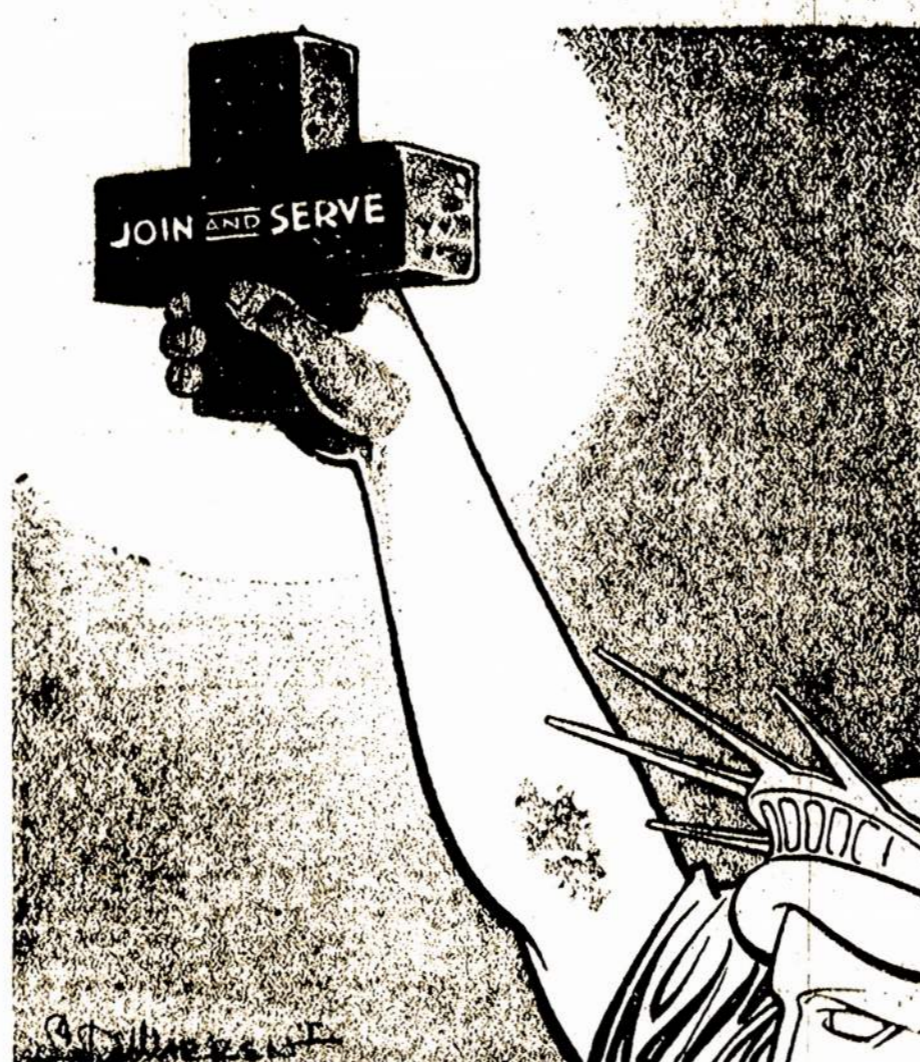
Visos 4 knygos sykiu tik už \$5!

AMERIKOS LIETUVIAI IR ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS. Čia tai jau tikriausiai skaitytojas ras pačius svarbiausius Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo brožius ir vertojamas jų kalbos gyvus vaizdus. 366 psl. Kaina \$5.

Visos 5 knygos drauge tik už \$8.

Jau šimtai šitų knygų išsiųsta į Lietuvą ir gauta labai daug nuosirdžių laišku, rodančių Lietuvos žmonių didelę meilę Am. lietuvių knygoms, kurių jie dieną naktį laukia, o kai gauna, tai jos eina per rankų rankas... (Knygas siunčiame Lietuvon už tą pačią kainą; persiuntimo kaštus apmokame.)

DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

LONG MAY OUR LAND BE BRIGHT...

Moterų Tarptautinė- kovo 8-oji

Drąsios pionierės prieš 49 metus kovo 8-ąją paskelbė tarptautinę moterų šventę. Šventė taja prasme, kad viso pasaulio moterys vienos kitas geriau pažinti, bendrai svarstyti gyvenimo reikalus ir ieškoti kelio į šviesesnį rytojį.

Kai kas tik pasisaipe iš tokio pasimėjimo. Kas gi galėjo sanprotauti apie moterį kitaip, kaip tik taip, kad dievas Adomui ją davė tam, kad jis nenuobodžiautų! Krikščionių religiniai vadai materialiai dušią suteikė tik 16-me šimtmečiuje ir tai vos tik vieno balso dauguma. Įsivaizduokim, kur būtų atsidūrusios moterų dūšios, joms mirus, jeigu ne tas vienas daugumos balsas?

Mažai kas tuomet tikėjo matyti moterį savystovai, moterį kūrėja, mokslininkę, visuomenininkę; moterį lygiu žmogum su vyru.

Idomu pavartyti istorijos lapus apie moters sunkų gyvenimą. Beveik visų religinių sektų dogmos moteris pažeminta, ekonominiai neįlygi, šeimoje beteisė. Jeigu dirbančioji liaudis nesė sunkų jurgą, tai moteris vilko dar sunkesnę našta, dėl to, kad ji buvo moteris. Mergaitės gimimas, daugumoje atvejų, reiškė šeimie panieką. Dar ir dabar tūlose rytu šalyse vyras gali panaikinti vedybinę sutartį, jeigu moteris gimdo tikrai mergaites.

Paskutiniai keturi desimtmečiai metų moters gyvenimą pakeitė pagrindiniai. Kova už lygias teises veda daug ankščiau. Daugelyje vietų toli lygybė pasiekta, bet pakol moteris ekonomiai priklauso nuo kito, ji nėra laisva.

Pirmiausiai žmogui reikalinga pavalgyti, apsirengti ir turėti pastogę. Spalio Revoliucija 1917 m. moteriai davė gyvenime naują pagrindą. Paskelbė lygybę visose gyvenimo sferose. Lygybė pasiekti palikta pačių moterims. Šalyje, kur industrija buvo atsilikusi, kur beraščiai sudarė suvirš 70 nuosimčių šalies gyventojų, moters gyvenimas buvo pavydėtinas. Vargas ir prietarai iš varžė nuo lovo iki grabo. Praslinko tikrai virš 40 m. ir pasaulis mato sovietų moterį visoje jos didybėje. Proletariškos Revoliucijos paskelbta moteriai lygybė įgyvendinta ne dūšavimais už Jievos papildytą "didįjį grieką," "obuolio prakandimą", o per didelį pasiryžimą, per sunkų darbą žemės ūkyje, fabrikuose ir mokslo katedrose. Sovietinė moteris visur stotoma pavyzdžiui. Ji dar sunkiai dirba, bet darbe mato darbininku ji pasiryžusi nugalėti visokius sunkumus. Valstybė davė jai galimybę pasireikšti kūryboje, nepraleidžiant motinystės pareigų.

Beveik prieš 50 metų Dr. Georgi Spiranski, darbininkų gyvenamam distrikte Maskvos priemiesty Presnya, surinkęs kiek kapitalo tarpe darbininkų, matė reikalo įsteigti pirmutinį kūdikiams politchnikos institutą. Sovietinėse šalyse dabar yra tūkstančiai motinoms ir kūdikiams institutų, su geriausiais aptarnavimais. Negera duoti moteriai galimybę dalyvauti produkcijos šakose, jei reikalingos tinkamos sąlygos kū-

dikių auklėjimui ir motinystės pareigose.

Sovietinėse šalyse moterų sudaro 53 nuosimčius vidurinėse ar specialiose mokyklose. Apšvietos sakose viso personalo yra 68 nuos. moterys. Sveikatos srityje 85 nuos. moterys. Industrijoje 15 nuos. moterys. Tai pasiekta šalyje, kur prieš 40 metų pusė dirbančių moterų buvo namų tarnaitės ir ketvirtadalis jų dirbo dvaruose ar pas ūkininkus.

Mūs tėvyneje Lietuvoje buržuaziniais laikais auklėtųjų technikos mokslų moterų visai nestudijavo. Tai buvo skaitoma vyriška profesija. Tarpe 1924 iki 1936 m. universitete technikos fakulteta baigė tikrai 1 moteris (1930).

Dabar Kauno politechnikos Institute studentų tarpe yra 1126 moterys. (Viso KPI. yra 3624 studentai). Moterys sudaro 31 nuosimti. Per tarybini laikotarpį Institutas išleido 742 inžinierius moteris, kurios sėkmingai dirba gamyboje. Nemaža jų dalis pasirinko mokslinį pedagoginį darbą.

Sovietinė moteris, pastūmusi į šalį amžiais jai taikomą pažeminimo liekanas, kartu su darbo draugu vyru, pasižymi visose gyvenimo šakose kaip kūrėja-statytoja. Ji drąsi ir rūpestinga. Jų pasiekimai duoda inspiracijos kitų šaliu moterims. Dabar technikai taip aukštai pakilus, nerasin žemėlapyje kampelelio, kur pavergti žmonės nereikalauti geresnio gyvenimo. Valdymo gadynė jau atgyveno savo dienas.

Atžymint Moterų Tarptautinę, visose šalyse moterys džiaugsis pasiektais laimėjimais ir ties planus gražesniai gyvenimui, Svarbiausias klausimas bus — Taikos išlaikymas.

Dori žmonės visur ir visi baisiai bijo karo. Be skirtumo tautų, rasijų bei kalbų, moterys visur saugo gyvybę, gi karui užėjus, toji gyvybę net pasididžiuojant masiniai naikinama.

Moterys energingai pasireiškia kovoje už tautinę bei klasinę laisvę, jos lygiai siejosi taikos išlaikymui.

K. Petrikėnė
Laivyno ligoninė, St. Albans miesto dalyje, paminėto 16-kos metų sukaktį. Per tą laiką joje gydėsi virš 203,000 žmonių.

DIDYSIS NEW YORKAS

Campanellos sūnus suimtas ir teisiamas

Seniau pagarsėjęs "Dodger" bolininkų lošėjas Roy Campanella yra komit. kovai prieš jaunuolių išdykavimą ("juvenile delinquency"). Ir koks jam buvo sukrėtimas, kai jo sūnus David, 15-kos metų, buvo rastas kalta valkatystėje ir areštuotas už vagystę.

Childrens Court, Queens, atrado Davidą kaltu dalyvausime muštynėse su kitais jaunuoliais Jurgio Washingtono dienoje.

Šis teismas vos baigėsi, kaip Davidą areštavo kaltindami, jog jis ir G. Delmonos apvogė vaistinę 39-19 192nd St., Flushinge. Policija sako, kad jaunasis Campanella prisipažino, jog jie įsilaužė į vaistinę, pasiėmė papirusus, kosmetiką ir \$9. Bet vaistinės savininkas D. Statesman sako, jog iš registro dingo \$500.

Gemblinimas, sako, didžiausia bėda

Brooklyno grand džiūrė, tyrinėjusi kriminalybių priežastis Brooklyne, surado, kad gemblinimas yra pagrindas visokiems kriminalystėms. Kol bus gemblinimas, sako tyrinėtojai, toliautės narkotiku pardavimai, visokie rakietariai, prostitucijos palaikytojai, žmogžudžiai ir kitokie blogi elementai.

Gerai, bet kaipgi tuomet panaikinti gemblinimą? Ar gi nežinoma tiems, kurie tyrinėja, kad doleris (kyšiai) išsprendžia viską?

New Yorkas. — Didžiausią savo 106,500 tonų italpos tankerį Japonija andraudė Amerikoje ant \$26,000,000.

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.
LDS 1-os kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 4 d., 7:30 v. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurį duoklės neužmokėtos, malonėkite užsimokėti, kad nesusispauduotumėt. Valdyba (17-18)

WORCESTER, MASS.
Šeštadienį, kovo (March) 7-o, Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugija rengia Penny sale, prasidės 7-o val. vakare. Širdingai kviečiame visus atsilankyti ir linksmai praleisti laiką. Bus skanių valgių ir įvairių prašmatnumų. Busime dekingi, jei atsiėsite ir dovani. Kurie tik galite, būkite.
Parengimas bus Lietuvių Saleje 29 Endicott St. L.S.D.D. (18-19)

Svarbus sveturigiam ir visiems mitingas

Masinis mitingas reikavimui atšaukti Walter-McCarran įstatymą įvyks trečiadienį, kovo 4-tos vakaro 8 val. Fraternal Clubhouse, 110 W. 48th St., New York. Įžanga \$1. Juo daugiau bus jame dalyvių, tuo svarbesnis jo tartas žodis. Dalyvaukite!

Mitingo rengėjai, — Amerikinis Sveturigiamis Gintų komitetas.

Padėka

Juozas Sprainis mirė vasario 19 d., buvo 74 metų amžiaus. Mirė nuo širdies atakos.

Valionis paliko nuliūdime savo gyvenimo mylimą draugę Marijoną, taipgi dukterį Juliją ir žentą Michael, podukrą Antosę ir posinį Joną, taipgi keturis anūkus — Eunice, Michael, Dorothy ir Edna ir proanūkę Althea.

Juozas Sprainis buvo ilgametis Laisvės skaitytojas ir rėmėjas.

Marijona Sprainienė ir jos visa šeima dėkoja visiems palydovams, visiems, kurie velionį aplankė šermeninėje ir visiems už gėlių vainikus. Dėkoja Joseph Shalin už malonų patarnavimą. Dėkoja jo žmonai už toki malonų pavaišinimą.

Dar kartą — Marijona Sprainienė ir josios visa šeima taria visiems širdingą ačiū.

Marijona Sprainienė

SVEIKINA IS MIAMI
Hello from Miami. We are enjoying hot weather, but will soon have to return to Detroit.
Stephanie & Mikas

Po miestą pasidairius

I MASKVĄ
Niujorko simfonijos orkestras, vadovaujamas Leonard Bernstein, šią vasarą vyks į Tarybų Sąjungą, kur duos eilę koncertų. Na, o iš Maskvos atvyks į Ameriką Didžiojo Teatro artistai gastroliuoti mūsų šalyje.

Tarybiniai mokslininkai ir inžinieriai plačiai aplankė Amerikos įvairias mokyklas. Jie sako, kad pas mus dar didelė stoka moderniajai įrengtu mokyklų. Profesorius Nikal ojus Bogorodickis sako, kad Amerikos studentai, dažnai, patenka į universitetus nepakankamai pasiruošę, o ypatingai inžinierijos šakojė.

Skandališkas policmano darbelis

Francis J. Rogers ir Thomas Murtha, vienas 26, kitas 22 metų amžiaus, vienas vakarą karčiamose uliavojo. Vaziuodami automobiliu, jiedu pamatė šaligatviu einančią senyvą moteriškę, Mrs. Viola Mirman, 62 m. amžiaus. Įvilko šią moteriškę į automobilį, išprievartavo, apmušė ir paskui išmėrė. Moteriškė po kiek laiko nugabenta į ligoninę mirė.

Pasirodo, kad F. J. Rogers yra poliemanas. Tą naktį jis turėjo "off", tai vaikščiojo civiliniuos rūbųse ir pijokavo. Abudu piktadariai suimti. Abudu Brooklyno Felony teisme buvo kaltinami išprievartavime ir žmogžudystėje.

Jeigu visa tai tiesa, kas skelbiama, tai Niujorko policijoje padėtis labai prasta. Didelis sugedimas viešpatuoja. Šen ir ten policinai sugaunami išpiktarybėse. Pastatyti jie (ir algas už tai gauna) žmones sugaوتي, o neretai patys piktarybėmis užsiima.

Kultūros centre įvyks idomi programa

Šio šeštadienio vakarą Kultūrinio Centro Brown Room įvyks nepaprastai idomi programa.

Daktaras Jonas Stanislovas parodys Hawaii salin spalvingus paveikslus. Jis juos pasigamina ten laukdamasis praėjusiais metais.

Kristyna Stanislovaite, įžymi profesionalė, visuomenininkė ir kalbėtoja, tars žodį kita apie Moterų Dievos isikūrimą ir jos reikšmę šiandien.

Greta daktaro ir jo žmonos (waterburiečių), programoje dalyvaus Aido Choras su savo mokytoja Mildred Stensler; o gal dar susilauksim ir solo dainų.

O pačios klubietės iškeps, pagamins šventišku užkandžiu ir jais pavaišins savo visus svečius po programos. Ateikite! Kvieškite savo draugus. Įžanga nemokama. Pradžią 7:30 val. vak. Įvyks Kultūriniam centre, kovo 7-tą.

Moterų Klubas

PATAISA
Vasario 24d. laidoje, vaėjus rezultaty pranešime, buvo praleista LDLD 20 kp. Mot. Skyr., Binghamton, N. Y., punktai. Jie turėjo 1,378. Atsiprašome.

L. Ad-ja

Užrašykite Laisvę savo draugui!

Užsakykite Vietas Prie Kasos Arba Per Paštą!

RKO PALACE
Broadway and 47th Street, N.Y. 36, N.Y. PL 7-2626

Please send _____ tickets at \$ _____ for Mat. Eve. Performance on _____ (date) Alternate dates _____

NAME _____ ADDRESS _____ CITY _____ STATE _____ ZONE _____

Enclose check or money order (no stamps) to PALACE THEATRE, addressed to BOX OFFICE with self-addressed and stamped envelope.

THE DIARY OF ANNE FRANK
CINEMA SCOPE TELEPHONE SOUND

EVERY EVE. 8:30 P.M. Mats. Wed., Sat. & Sun. Mats. 2:30 P.M. ALL SEATS RESERVED
Schedule of Prices—Eves. Sun. thru Thurs. Orch. & Mezz. 2.50, Balcony 1.75, Fri., Sat., Hot. Eves. 3.00, 2.00, Wed. Mat. 1.80, 1.50, 1.25, Sat., Sun., Hot. Mats. 2.50, 1.75, 1.50
Extra Early Week Matinees at 2:30 P.M. Monday, March 30 through Friday, April 3

Čigonei nepavyko apgauti senele

Viena sena moteris susitaupe \$5,166, kurie buvo padėti Brevort Savings bank, 88 St., Brooklyne. Prieš kiek laiko moteris atėjo ir iš banko išsiėmė \$166.

Kelios dienos vėliau ji vėl atėjo į banką ir paprašė, kad jai pinigais atiduotų likusius \$5,000. Banko darbininkė Mrs. Florence Murphy Sullivan, kuri jau ten dirba per 8 metus, persergėjo moteriškę, kad pinigais tiek imti yra nesaugu, ir patarė imti čekiu.

"Ne, ne" kartojo moteriškė. Ji nenori čekio, nori pinigais.

Banko patarnautojai pasirodė keista. Ji pašaukė vice-prezidentą T. P. Smitha. Moteriškė jam papasakojo, kad ji nori išsiimti savo santaupas pinigais, nes krautuvių jos laukia čigonė, kuri moka vieną dolerį paversti į tris. Moteris pasakojo "stebukla", kad čigonė sudraskė dolerinę bumazką į tris dalis. sudėjo škepetaitę, pašabždėjo, pakratė ir iskrito trys dolerinės bumazkos.

Moteris sakė, kad ir tuos \$166 čigonė jau bandė tris kartus padauginti, bet dar "piktoji dvasia" nepadėjo tą padaryti, nes moteris dar nepakankamai ilgai pinigų laikė krepšelyje prie savo širdies, o, antra, kad tai nėra jos visi tauniniai. Čigonė jai sakė, kad kada ji atneš visus tauninius, tai tie \$166 jau bus "pakankamai prie širdies sušile" ir padaugins juos visus tris kartus..

Banko viršininkai papasakojo moteriškai, kad tokių žulikvscijų čigonės jau nemažai iskirto. Na, ir pasisūlė nueiti kartu, kad prie jų čigonė jai pinigų tris kartus padaugintų. Bet čigonės būta akvyos. Kada jie nuėjo į krautuvi, tai jos jau nerado. Moteriškė sugrįžo į banką ir tuos \$166 padėjo vėl su kitomis santaupomis.

Pekinas. — Kinijos studentai su noru dirba fabrikuose ir prie žemės ūkio

Paieskojimai

Aš, Marė Lukšaitė (dabar Belūnienė), kilusi iš Raiolio kaimo, Samiškių val., paieškau savo dėdes, gyvenančio Amerikoje, Stosiūno Kazio, sun. Damino, kilusio iš Budzių kaimo, Samiškių valies. Prašau atsisaukti arba kas jį žino, parašyti man, už ką būsiu dėkinga. Adresas: Jiezno rajonas, Užugusčio paštas, Marijona Belūnienė, Lithuania—U.S.S.R.

Iešokam Mae Yaworsky-Butkiewicz, d. Simo, kilusi iš Lietuvos, Kauno miesto, žmona Roman Yaworsky. Ieško jos sesuo Antanina Butkutė-Slekienė, gyv. Lietuvoje, Kauno mieste, Olandų g-vė 3-3. Nuo 1924-30 metų gyveno Milwaukee, Wis. Kas žinote, rašykite žemiau paduotų antrašu. Iš anksto tariu ačiū.

Antanina Butkutė-Slekienė, Kaunas, Olandų g-vė 3-3, Lithuania, USSR

Grigas Vincas, Zigmo, mano brolis, dingęs 1942 metais. Buvo Vokietijoje ir nuo to laiko apie jį nieko nežinau. Jo gimimo metai 1927. Gal kas iš Laisvės skaitytojų apie jį žinote. Nuosirdžiai prašau man pranešti, už ką būsiu jums dėkinga. Mano adresas: Varėnos rajonas, Marcinoniuų paštas, Musteikos kaimas, Grigaitė Adelė, Lithuania, USSR

AL'S TELEVISION SERVICE

ALBERT MISIONAS, Sav.
(Authorized Member Philco Factory-Supervised Service)
Taisome Televizijas, Radijus, Hi-Fi
Darbą garantuoti atlieka patyręs technikas
Prašome kreiptis sekamu antrašu:
101-23 112 St., Richmond Hill, 19 N.Y. Tel. VI. 6-6895
Darbo valandos kasdien iki 10 val. vak.

Nors po dešimtmečio!

Per pastarąjį dešimtmetį progresyviai lietuviai gerėjome, džiaugėmės, didžiavomės savo Kultūrinio Centro namu. Tai buvo pasididžiavimas visų Amerikos progresyvių lietuvių. Čia daug įvyko didelių kultūrinių iskilmių: meno festivalių, koncertų, sešminių vakarų, dailės parodų. "Laisvė" isikūrė geriausią lietuvių spaustuvę. Kitos srovės mums tik pavydėt galėjo.

Bet visa tai labai didele dalimi rėmėsi sunkiu, rūpestingu darbu būrelio mažyčių milžinų, kurie—niekie no negarbinami, niekieno pirmame laikraščio puslapyje neiškeliami, niekam nematomi, neapmokami—nuolat tarp keturių namo sienų trūsėsi, kad išlaikyti jį toki, kokiu mes taip didžiavomės.

Tais mažyčiais milžiniais buvo ir tebėra Namo B-vės direktoriai.

Tai, oi, nors dabar, nors po dešimties metų, Bendrovės sąvaziavimo nutarimu, rengiamės juos pagerbti, jų darbus įvertinti **šauniu banketu** dar šiame didžiuliam name, Liberty Auditorioj, šio mėnesio (kovo) 14-os dienos, šeštadienio, vakare.

Bilietas \$3. Niekam nieko netruks!

Prašome bilietus isigyti tuojau. Jų galima gauti kuopų susirinkimuose pas Bendrovės narius ir "Laisvės" raštinėje.

Viliamės su visais nuosirdaus darbu įvertintojais susitikti šiame bankete.

Komisijos narys

Washingtonas. — Ligoninėje Valstybės sekretorius Dulles tarėsi su savo pavaduotoju C. A. Herteriu.

HELP WANTED MALE

Superintendent. Prie įvairių patalpmų. Pora virš 65 m. Kalbanti angliskai. 3 kambarių apartamentas. Skambinkite DI. 6-8625.

(18-20)

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI
PINIGAI ! LIETUVA
10 Ribilių už 1.—
Mokestis \$5.— iki \$50.00
PILNAI GARANTUOTA
KIVITAS PAROPINAMAS
EXPRES PER 2 SAVAITES
GRAMERCY
118 E. 28th St.
New York, N. Y.
Leista Bankų Dept. ir aprausta.

MATTHEW A.
BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
Market 2-5172
426 Lafayette St.

ŠAUNIŲ BANKETU
pagerbime rūpestingu darbu pagarbos užsipelnusius Lietuvių Namo Bendrovės — Kultūrinio Centro Namo — direktorius

Šeštad., Kovo 14 March
Vakariene pradėdant 6:30 val.
Liberty Auditorioje
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill

Dainuos Aido Moterų Kvartetas ir Elena Brazauskienė.

Rengia Bendrovės suvaziavimo išrinktoji komisija. Vaisingų banketų mėgėjai esate širdingai kviečiami ir prašomi isigyti bilietus iš anksto pas Bendrovės narius organizacijų kuopų susirinkimuose arba, kam patogų, "Laisvės" raštinėje.

Bilietas \$3.00